N°. 9648. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1862.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie........ „ 1.50. Afzonderlijke Couranten........ „ 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Maandag 24 November.
UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve 35 c. zegelgeld............ƒ 1.75.
Iedere regel meer.. „ 0.25.
Buitengew. groote Letters, naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Zondags-Editie.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Vrijdag 21 November (des Avonds).

Lord Palmerston heeft zich eergisteren naar Windsor begeven en alstoen audientie gehad bij H. M.

— Men spreekt andermaal van het voornemen van graaf Russell, om zijn ontslag als minister van buitenl. zaken te nemen en zulks wegens de door hem met Denemarken gewisselde depèches, waaromtrent de Koningin en de Prins van Wallis worden gezegd hunne ontevredenheid te kennen te hebben gegeven, omdat de minister vroeger Denemarken tegen de eischen van Duitschland heeft in bescherming genomen en laatstelijk tot eene tegenovergestelde gedragslijn is overgeslagen.

— In eene gisteren te Aberdeen gehouden plegtige vergadering is aan het parlementslid E. Ellice de vrijdom dier stad aangeboden. Er waren omtrent 2000 personen tegenwoordig.

— Bij den gemeenteraad der City is gisteren een voorstel ingediend, strekkende om aan het ondragelijk drukke verkeer in de City eenige afleiding te geven door het aanwijzen van verschillende straten, in plaats dat het nu door enkele gaat. Zoo als het nu gesteld is, zullen de voertuigen blijven steken en de passage voor voetgangers hoogst gevaarlijk worden. Eene bij dit stuk gevoegde opgaaf doet zien, dat daags te voren tusschen 4 en 5 ure des namiddags niet minder dan 1252 verschillende rijtuigen door Cheapside zijn getogen.

— Gisteren avond omstreeks vijf ure werd er brand ontdekt in de olieslagerij van de heeren Chas. Price en C°., in het noordwestelijke uiteinde van Blackfriars Bridge. Om zich eenigzins een denkbeeld te kunnen maken van de uitgestrektheid der fabriek en van hetgeen zij bevatte, is het noodig te weten dat aan de westzijde van den ingang een gebouw stond, hetwelk gebezigd werd tot pakhuis voor de olie, drie verdiepingen hoog, ongeveer 100 voet lang was en elke verdieping eenige honderde vaten olie bevatte. Tegenover dit gebouw en enkel daarvan gescheiden door een rijweg van 25 à 30 voet breedte, stond een ander gebouw, bijna gelijk aan het boven beschrevene. Aan het noordelijke uiteinde dier twee gebouwen stond een derde, eenigzins kleiner. Oostelijk van den ingang stond een aantal huizen, die voor de administratie der fabriek gebezigd werden. De brand ontstond in het zuid-oostelijk gedeelte van het eerstgenoemde gebouw en ofschoon er van alle zijde krachtige hulp toesnelde, verhieven de vlammen zich weldra tot zulk eene hoogte, dat de koepel der St. Pauluskerk zoowel als de torentop der parochie-kerk van St. Bride, benevens al de eenigzins uitstekende gebouwen aan beide zijden van de Theems, er door werden verlicht. De kokende olie stroomde in alle rigtingen naar den oever van de Theems. Gelukkig werden de vlammen in de tegenovergestelde rigting gedreven van de groote reservoirs der City Gas-Company, die op slechts zeer geringen afstand van de gebouwen der administratie staan. Toch boezemde die nabijheid aan de menigte ernstige vrees in, tot dat het ten 9 ure met inspanning van schier bovenmenschelijke krachten gelukte, den brand op dat meest gevaarlijke punt te bedwingen. Door den ontzettenden toeloop van menschen zijn eenigen in het gedrang of in de rivier geraakt en is een knaap verdronken. Van de pakhuizen en fabriekgebouwen zijn intusschen niets anders dan puinhoopen overgebleven. De schade is natuurlijk ontzettend groot.

Onder de stoomspuiten, die krachtig tot demping van den brand hebben bijgedragen, was er eene genaamd Deluge (de Zondvloed), die pas uit het gebouw der groote tentoonstelling was teruggehaald; in 10 minuten tijd was de stoom sterk genoeg om een dikken waterstraal tot eene aanmerkelijke hoogte op te voeren. Aan de hulp van deze krachtige werktuigen heeft men het behoud van vele belendende gebouwen te danken.

— Terwijl men nog bezig was den brand bij de Heeren Price en C°. te blusschen, ontdekte men tegen 3 ure des nachts, dat de werf en het kolenpakhuis der Heeren J. Ray en Zoon in brand stonden. Onmiddellijk begaven zich eenige spuiten derwaarts, maar men slaagde er slechts in de belendende gebouwen te vrijwaren; het geheele pakhuis van de Heeren Ray, met 1600 ton kolen, brandde uit.

— Men verneemt het faillissement der firma G. Cappers and Nephews met een tekort van £ 40,000.

— Laatstl. Woensdag avond is eene dame, die eene lamp met naphta vulde, waarbij deze brandstof over hare kleederen stortte en toen met een kaarslicht in aanraking kwam, geheel vlammende op straat gejjld, waar zij door eenige moedige mannen werd aangegrepen en over den grond gerold tot dat het vuur was uitgedoofd; ofschoon zij ernstig gebrand is, hoopt men de dame in het leven te behouden.

— Naar men meldt heeft de Britsche consul te New-York den commandant van het West-Indische eskader doen verzoeken het oog te houden op het kaperschip Alabama der afgescheiden staten, omdat het, met verachting van behoorlijke certificaten, Engelsche schepen en goederen verbrandt.

— Op den 6den Nov. is tusschen New-York en San Francisco het eerste telegrafische berigt gewisseld. Ten 5 ure des namiddags uit eerstgenoemde stad afgezonden, had men tusschen 6 en 7 ure reeds antwoord.

— In weerwil der vreesselijke hindernissen, uit den burgeroorlog geboren, die op dit oogenblik de Ver. Staten van Amerika teisteren, gaat het gouvernement van Washington nog steeds voort met het onderzoeken der streken bij de Noordpool. Men heeft onlangs tijdingen gehad van den Heer Hall, die tot nasporing was uitgegaan der laatste medgezellen van Franklin. Niet slechts heeft deze moedige onderzoeker de ongelukkigen teruggevonden, die deel hebben uitgemaakt van de bemanning der vermiste vaartuigen, maar hij heeft ook de overblijfselen ontdekt van vijf of zes matrozen van den kapitein Frobisher, die door de Esquimaux waren gevangen genomen, eene treurige gebeurtenis, die voorviel onder de regering van Koningin Elisabeth, dus bijna drie eeuwen geleden! Twee andere opmerkelijke feiten zijn door deze reis aan den dag gekomen; eensdeels de ontdekking van een zeer grooten ijsberg, gelegen tusschen de zeeëngte van Hudson en de baai van Frobisher. Voorts de onverwachte ontdekking van een berg van fossielen in diezelfde streken.

Duitsche Post.

WEENEN, 20 Nov. Men verneemt, dat de tegenwoordige vice-president van het Huis der Afgevaardigden, prof. von Hasner, bij de aftreding van den tegenwoordigen president, tot voorzitter van bedoeld Huis zal worden benoemd.

— De Heer Keipp, redacteur van het dagblad *das Vaterland*, in alle instantie wegens majesteitsschennis veroordeeld, heeft zich met een verzoek om gratie tot den Keizer gewend, en zal eerst dan zijne gevangenisstraf ondergaan, wanneer de beslissing des Keizers, indien deze afwijkend mogt beschikken, op het verzoek zal zijn ontvangen.

— Ten gevolge van den hoogen prijs der grondstof hebben vele katoenfabrieken den arbeid grootendeels, sommige geheel gestaakt; zeer vele personen, vroeger in die fabrieken werkzaam, verkeeren daardoor in grooten nood. Met het oog hierop heeft de gemeenteraad het besluit genomen, om 10,000 fl. te besteden tot ondersteuning der behoeftigen onder de ontslagen fabriekarbeiders.

— Men meldt uit Belgrado, dat de gisting onder de bevolking in Servie steeds toeneemt. Ten einde tegen mogelijke gebeurtenissen gewapend te zijn, heeft de Porte de bezetting van de citadel van Belgrado aanmerkelijk versterkt.

BERLIJN, 22 Nov. (des ochtends). De *Neue Preuss. Zeitung* trekt te velde tegen de beweringen van vele dagbladen, meldende dat de jonkeradressen niet meer dan 7000 onderteekenaren tellen; eerstgemeld dagblad zegt, dat reeds meer dan 200,000 personen die adressen hebben onderteekend.

— De afstand van deze hoofdstad naar Petersburg wordt thans met een sneltrein afgelegd in 46 en met een gewonen trein in 54 uren.

— Het *Amtsblatt*, dat te Maagdenburg voor de provincie Saksen verschijnt, deelt het officiele berigt mede, dat de graven von Stolberg-Wernigerode, ingevolge de bepalingen met de Bondsvergadering getroffen, weder in het bezit zijn gesteld van vele prerogatieven het beheer over het graafschap Wernigerode betreffende, waartoe o. a. behoort het gemeenschappelijk uitoefenen van het regt van gratie met den Koning.

— Volgens statistieke opgaven heeft de waarde van den uitvoer uit de haven van Petersburg gedurende het afgeloopen saisoen bedragen 48½ millioen zilv. roeb., terwijl die in het vorige jaar heeft beloopen 36 millioen roeb. De uitvoer van Granen en Talk heeft eene vermindering ondergaan van respectief 39 en 23 pCt., maar daarentegen is die van IJzer vermeerderd met 180 pCt., Vlas met 73, Hennep met 50, Lijnzaad met 106, Konijnenvellen met 62 pCt., enz.

FRANKFORT, 21 Nov. Met het oog op de stemming, welke in de eerstvolgende zitting der bondsvergadering zal plaats hebben over de voorstellen der commissie, benoemd tot het onderzoeken der kwestie betreffende de openbare speelbanken, is in de gisteren gehouden vergadering door den gezant van den groothertog van Hessen het volgende ter kennis van de vergadering gebragt. De groothertoglijke regering dringt ten ernstigste aan op het nemen van het volgende besluit: Er zullen in het vervolg niet slechts geene nieuwe speelbanken worden opgerigt, maar aan geene enkele der bestaande speelbanken zal de concessie worden verlengd.

— De Beijersche regering heeft eene uitnoodiging gezonden aan de verschillende staten van het tolverbond, tot het houden eener conferentie te Munchen op 5 Januarij e. k. De meeste staten hebben hierop reeds toestemmend geantwoord.

— Volgens mededeelingen uit Munchen heeft de Koning aan den opperbouwraad von Voit last gegeven, om op een der fraaiste punten van het Starnberger meer een paleis te bouwen. Het zal zeer uitgestrekt zijn, want naar men verneemt zal het ruim 200 vertrekken bevatten.

— Uit Bern wordt berigt, dat eerlang onderhandelingen met Frankrijk zullen worden aangeknoopt over het sluiten van een handelsverdrag tusschen dien staat en Zwitserland.

Nog meldt men uit die stad het volgende. De Pruisische regering heeft langs diplomatieken weg de vraag aan den bondsraad gedaan, of aan de Zwitsersche hoogescholen beperkingen van godsdienstigen aard bestaan, nopens het bekleeden van een openbaren leerstoel. Het geldt hier de vraag of ook Israëlieten tot dergelijke betrekking in Zwitserland benoemdbaar zijn. Het antwoord hierop is geweest, dat verscheidene Israëlieten openbare lessen geven aan de hoogeschool te Bern.

Fransche Post.

PARIJS, Vrijdag 21 November.

De bekende dépêche van den Heer Drouin de Lhuys over Italie, heeft op de Fransche diplomaten een diepen indruk gemaakt; men vindt de conclusie, wat Rome betreft, veel bepaalder dan men had verwacht; een terugkomen op zulk eene kategorische verklaring wordt voor zeer moeijelijk gehouden. De nota, die in de *Opinion Nationale* tegen die depêche is opgenomen, was des morgens door prins Napoleon en den Heer Guérouit, hoofdredacteur van dat blad, opgesteld. Het wekt bevreemding, dat de Keizer in die nota met den goddelijken toorn wordt bedreigd.

— De *Esprit Public* beweert, dat Keizer Napoleon, in weerwil van de weigering van Engeland en Rusland, om in Amerika te interveniëren, het plan daartoe nog niet opgegeven heeft.

— De Heer Benedetti, die zeer ontstemd over den loop, dien de zaken genomen hebben, uit Italie is teruggekeerd, heeft naar men zegt, eene memorie over deze aangelegenheid aan den Keizer ter hand gesteld. Ook meldt men de komst van graaf Arese, den bijzonderen vriend des Keizers die de zaak van Italie meer dan eens bij Z. M. bepleit heeft.

— De Heer Thouvenel is niet voornemens om den winter in Italie door te brengen. Hij heeft in de voorstad St. Honoré het hotel gehuurd, dat vroeger door de hertogin de Polignac werd bewoond.

— Lord Brougham wordt op de reis naar Cannes hier verwacht. Hij zal dit jaar te Cannes, gelijk gewoonlijk, den winter doorbrengen, waar hij de HH. Cousin, Mérimée en andere aanzienlijke personen zal aantreffen.

— Naar men verneemt hebben de arbeiders van het elfde arrondissement verzocht, dat bij de inwijding van den boulevard du Prince Eugène, geene nationale gardes, maar alleen troepen zullen gebezigd worden. Dit verzoek moet moet alleen daaraan worden geweten, dat die arbeiders slechts in zeer geringe mate deel uitmaken van de nationale garde.

— Ten einde de bemanning der Fransche vloot niet noodeloos aan de gevaren der gele koorts bloot te stellen, zal de vice-admiraal Jurien de la Gravière al de onder zijne bevelen staande schepen, met uitzondering van de Tilsitt, de Ville de Lyon en de Tourville, naar Frankrijk terugzenden. Bovendien heeft hij bepaald dat die bodems uitsluitend in de golf van Mexico zullen ankeren.

— De prins en prinses Napoleon zullen zich tot het afleggen van een kort bezoek bij de keizerlijke familie naar Compiegne begeven, waar zich, behalve de vroeger opgenoemde personen, de prins Czartoriski en zijne gemalin, de Heer Baroche, lady Paget, de markies de Cadore en zijne gemalin, de Heeren Octave Feuillet en Frémy, de kapitein Hamelin, enz. bevinden.

— De staat der gemoederen alhier laat op dit oogenblik zeer veel te wenschen over. Vooreerst tracht men allerlei onrustwekkende geruchten, nopens den toestand der arbeidende klassen gedurende den winter, ingang te doen vinden, die men natuurlijk met de jongste ontdekkingen der policie in verband brengt. Daarbij is de gisting in het Quartier Latin zeer groot, niet alleen door het gebeurde met den Heer Rayer, maar ook wegens de Fransche politiek in Italie. De Heer Nelaton beklimt dan ook geen enkelen keer het spreekgestoelte zonder met geestdrift begroet te worden. Ook hadden de studenten de weder-optreding van den Heer Rénan voor eene nieuwe demonstratie bestemd, zoodat de regering genoodzaakt was de hervatting zijner lessen op nieuw uit te stellen. Thans echter schijnt daartoe de eerste voorstelling van *le Fils de Giboyer*, van den Heer Augier, uitgekozen te zijn. De studenten stellen zich tevens voor in de *Gazette des Hopitaux* een brief, bevattende een verhaal van het gebeurde bij de optreding van den Hr. Rayer openbaar te maken. Dit zal echter waarschijnlijk worden verboden.

— Naar men zegt houdt de Heer Victor Hugo zich met het vervaardigen zijner gedenkschriften bezig.

— De 6de kamer der correctionele regtbank heeft de Heeren Lucot directeur, en Walter drukker van het tijdschrift *La Monde Nouvelle* schuldig verklaard aan het bespreken van staatkunde in een niet-politiek blad, en ieder hunner veroordeeld tot eene maand gevangenisstraf en 100 frs. boete, en tevens bevolen dat het tijdstip ophouden zal te bestaan.

— In de brochure van Prins Napoleon komt een brief voor in 1831, tijdens den opstand der Romagna, door Prins Lodewijk Napoleon Bonaparte, thans Keizer der Franschen, aan Gregorius XVI geschreven, waarin hij bij de Paus aandringt op het afstand doen van het wereldlijk gezag.

— De brochure van Prins Napoleon is heden uitverkocht. Binnen kort zal eene tweede brochure van denzelfden schrijver het licht zien. Zij zal insgelijks eene verzameling zijn van documenten; daarin zal de meening der Fransche bisschoppen, sedert Bossuet, over het wereldlijk gezag des Pausen, worden kenbaar gemaakt.

— Eene brochure van den Heer Buoncompagni maakt nog al opgang; hij zegt o. a. van Rattazzi sprekende, dat de vriendschap, welke hij voor Garibaldi koesterde, met geweerschoten is geëindigd en dat de vriendschap met Keizer Napoleon er alleen toe heeft geleid, om den Paus op zijn troon te bevestigen.

— De actionarissen van de *Presse* hebben den Heer Rouy tot hoofdredacteur voorgedragen. Daar evenwel deze Heer te regt of ten onregte beschouwd wordt als een werktuig van den Heer Emile de Girardin, heeft hij geringe kans op de ondersteuning van den minister.

— Als een voorbeeld van zeldzame vrijmoedigheid wordt gemeld, dat de Heer Mirès aan elk van de aandeelhouders zijner voormalige bank zijn photographisch portret heeft toegezonden.

— Men zal zich herinneren dat de bankier J. Mirès door de maatschappij voor de havenwerken te Marseille voor de regtbank gedaagd was ter zake van misbruik van vertrouwen, maar van regtsvervolging werd ontslagen. Bedoelde maatschappij heeft zich thans echter in hooger beroep voorzien en eerlang zal die zaak dus weder dienen voor het keizerlijk geregtshof.

— Men verzekert, dat Mirès voornemens is om te Brussel een groot bankiershuis op te rigten.

— Het *Journal du Hâvre* bevat de aankondiging van de openbare veiling van het beruchte kaperschip der afgescheiden Staten van de Amerikaansche Unie, de Sumter, welke te Gibraltar zal worden verkocht.

— Te Rome blijven steeds de meest vreemde geruchten in omloop; men verhaalt er in vollen ernst dat de keizerin van Frankrijk er weldra zal komen om den Paus een bezoek te brengen. Men verhaalt er verder dat maarschalk Randon, minister van oorlog van Frankrijk, eveneens een bezoek aan den Paus zal komen brengen, ten einde hem te verzoeken toch eenige concessie te doen of eenige hervorming, hoe gering dan ook, toe te staan. Het behoeft wel geen betoog dat zoowel het een als het andere gerucht geheel uit de lucht gegrepen is.

— De *Correspondance de Rome* verklaart het gerucht, dat Frans II de kroon der Beide Sicilien nederleggen en aan den graaf van Trani, zijn halven broeder, overdragen wil, voor een ongerijmd verzinsel. Voor zulk een stap is volgens dat blad geene aanleiding, dewijl de Koning de hoop op kroost nog niet behoeft op te geven, en ook voor de zaak der wettige regering schadelijk zijn, daar het gedeelte der bevolking, hetwelk voor den held van Gaeta de wapenen opgevat heeft, geen anderen Koning dan Frans II wil hebben.

Hetzelfde blad weêrspreekt de geruchten van eene aanstaande verandering in het personeel van het Pauselijk kabinet en zegt: „De dagbladschrijvers, die dat gerucht verbreiden, toonen hierdoor niet te weten dat de verhevene en bewonderenswaardige regeling van het wereldlijk gezag van den Pauselijken Stoel niet aan de weifelingen en wisselingen van de gewone staatkunde der Europesche kabinetten onderhevig is."

— De hertog van Brabant heeft den 9den dezer met den maarschalk Pélissier het Trappisten klooster van Staoueli in Algerie bezocht.

— Uit Medeah meldt men, dat er zoo veel sneeuw is gevallen dat de oudste Arabieren zich zoo iets niet herinneren. De sneeuw ligt ruim 1 el hoog; indien het sneeuwen nog eenige dagen aanhoudt, is men voor groote ongelukken beducht.

Belgische Post.

BRUSSEL, Zaturdag 22 November. (*Particuliere Correspondentie*).

Het wets-ontwerp tot onderdrukking der kuiperijen bij de verkiezingen, die Dingsdag a. s. door de afdeelingen der kamer in behandeling zal worden genomen, zal waarschijnlijk tot warme discussien aanleiding geven. Terwijl de behoudende partij dat ontwerp natuurlijk (het gebeurde te Leuven geeft de uitlegging van dat woord) hevig zal bestrijden, is de ultra-liberale partij van meening, dat de daarin vervatte bepalingen niet toereikend zijn. Zij betreuren daarin vooral het gemis eener poenaliteit tegen het aanbieden van feesten of gastmalen aan de kiezers, waartegen de Engelsche wet op dat stuk, naar men weet, gestrenge straffen bedreigt.

De beraadslagingen zullen echter nog heviger wezen bij de behandeling der wet op de studiebeurzen, die spoedig zal worden rondgedeeld. Door een reeks administrative bepalingen der vroegere behoudende kabinetten was het beheer over die beurzen aan verschillende kerkelijke beambten opgedragen, die alleen studenten der katholieke Universiteit te Leuven in het genot daarvan stelden. Thans wordt dat beheer aan rijks-ambtenaren, zooals arrondissements-commissarissen en burgemeesters, opgedragen.

Het wets-ontwerp op de nationale militie is ook nog niet in druk verschenen. De hoofdbepalingen komen hierop neder: Die wet wijkt namelijk veel van de nieuwe Nederlandsche wet af. Terwijl de laatste meer van het beginsel schijnt uit te gaan dat de wet van 1817, tot heden ook hier van kracht, behoorde vereenvoudigd te worden, heeft onze tegenwoordige wetgever veel meer het beginsel: verbetering van den toestand van den soldaat op het oog gehouden. Zoo ontvangt ieder milicien bij het verlaten der dienst een livret, dat onvervreemdbaar is, maar dat hem het regt geeft om na 55jarigen ouderdom tot aan zijnen dood eene jaarlijksche lijfrente van 150 fr. te ontvangen, terwijl de soldij wordt verhoogd. Bovendien wordt bepaald, dat bij ieder regement eene school moet bestaan. Tevens is de nommerverwisseling en de plaatsvervanging behouden. De nommerverwisselaars moeten echter tot hetzelfde arrondissement en niet meer, zooals vroeger tot dezelfde gemeenten, als de loteling behooren, terwijl de keuze der remplacanten geheel vrijgelaten is; alleen moeten zij gedurende een bepaalden tijd in ééne gemeente hebben gewoond. De bevoegdheid aan het departement van oorlog bij de wet van 18 Maart 1835 verleend, om uitgediende soldaten als remplaçanten aan te nemen, is behouden. Het getal der gevallen van vrijstelling van kostwinners voor weduwen is zeer uitgebreid, en daarbij voornamelijk de voorwaarde opgeheven dat zij door *handenarbeid* het brood moeten verdienen, waardoor menigmaal het geval is voorgekomen dat b. v. een dansmeester niet werd vrijgesteld, daar hij met zijne *voeten* het brood voor zijne moeder verdiende. De miliciens komen viermaal voor den militieraad op, en wel het eerst wanneer zij hun 20sten jaar zijn ingetreden.

Dezer dagen zijn de ratificatien van een verdrag met Nederland, naar ik meen tot wederzijdsche uitlevering van misdadigers, uitgewisseld.

De *Moniteur* zal, naar ik verneem, binnen eenige dagen een uittreksel openbaar maken van de beraadslagingen dezer dagen in de Tweede Kamer der Staten-Gereraal, bij gelegenheid der behandeling van de begrooting, over de kwestie der Maasaftappingen, gevoerd.

Sommige onzer dagbladen hebben van de aftreding van den minister van justitie, den Heer Tesch, gesproken, Ik kan u bepaald verzekeren dat deze bewering allen grond mist.

De *Indépendance* heeft uit het verdagen der volksvergadering te Antwerpen, de gevolgtrekking opgemaakt dat de gemoederen aldaar aan het bedaren zijn. Ik kan u echter bepaald het tegendeel verzekeren. Die vergadering is uitgesteld omdat er slechts twee behoorlijke zalen voor eene soortgelijke vergadering waren te vinden. namelijk die der *Cité* en die van den schouwburg. De eerste behoort aan de stad, in de laatste hebben tooneelvoorstellingen plaats.

Reizigers die hier van Frankrijk terugkeeren, klagen zeer over de vexatoire maatregelen waarvan men weder op de grenzen van dat land en het onze is bloodgesteld.

De lang verwachte brochure van Proudhon zal zoo spoedig niet verschijnen. Hij heeft namelijk zijnen drukker bevolen daarmede voorloopig niet voort te gaan.

BINNENLAND.

AMSTERDAM. Zondag 23 November.

Gisteren zijn in de de Tweede Kamer der Staten-Generaal de beraadslagingen gevoerd over de VIde afdeeling, waterstaat en publieke werken, van het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1863 (departement van binnenlandsche zaken).

De Heer van Heemstra trad in eene beschouwing van de veelvuldige onderwerpen, die aan het beheer van den minister van binnenlandsche zaken zijn toevertrouwd, en nam daaruit aanleiding om den wensch te uiten, dat het bestuur der aangelegenheden betreffende den waterstaat van het departement van binnenlandsche zaken werd afgescheiden; ten tweede wees hij op de behoefte, die er zijns oordeels bestond aan een beter georganiseerd corps waterstaats-ambtenaren; terwijl hij in de derde plaats de rivierverbeteringen in het algemeen, en de werken van de Nieuwe Merwede, van den Neder-Rhijn en van den Hollandschen IJssel in het bijzonder besprak, wijzende op de daaraan verrigte werkzaamheden en de thans gedane voorstellen, omtrent welker doelmatigheid hij wenschte te worden ingelicht.

De Heer van Lynden zeide, niet bevredigd te zijn door de antwoorden van den minister van binnenlandsche zaken op de aanmerkingen van het voorloopig verslag betreffende deze afdeeling, bepaaldelijk had hij het oog vooreerst op den wensch naar wettelijke regeling van het algemeen en bijzonder bestuur van den waterstaat, waaromtrent hij alsnog verlangde te weten of eene daartoe strekkende voordragt eenigzins spoedig zou kunnen worden verwacht, ten tweede op den wensch naar meerdere splitsing van de artikelen dezer afdeeling; aangaande welk punt hij ook nadere ophelderingen wenschelijk achtte.

De Heer van Nispen van Sevenaer verklaarde van zijne zijde mede een voorstander van grootere splitsing der artikelen van deze afdeeling te zijn, en hij betreurde dat eene mindere som dan vroeger voor de werken der Nieuwe Merwede was uitgetrokken.

De Heer Dirks besprak de wenschelijkheid der verbetering van het vaarwater van Harlingen naar zee; de Heer van Lidth de Jeude de werken aan de Nieuwe Merwede en den Neder-Rhijn, en de Heer Heydenrijck de bekende verzakkingen te Nijmegen, benevens de Nijmeegsche spoorwegkwestie, waaromt hij den toestand en de zienswijze der regering wenschte te vernemen, ten slotte eene verbetering van den Ouden IJssel en de regeling der zaak tusschen Gendringen en 's Heerenberg verlangde.

De Minister van Binnenlandsche Zaken beantwoordde in het breede de opmerkingen der onderscheiden sprekers; hij verklaarde onder anderen, niet in te stemmen met den Heer van Heemstra omtrent de twee eerste door dezen behandelde onderwerpen; lichtte de strekking der door den Heer van Lynden aangehaalde zinsneden uit de memorie van beantwoording toe, om aan te toonen dat hij geenszins discussie ontweek; verdedigde de inrigting der begrooting met betrekking tot de splitsing van de artikelen dezer afdeeling; en gaf ten slotte eenige inlichtingen omtrent de door de onderscheiden sprekers behandelde onderwerpen, met name omtrent de zaken van de nieuwe Merwede, den Neder-Rhijn, den Hollandschen IJssel, de haven te Harlingen en de door den laatsten spreker ter sprake gebragte punten.

Na den Minister van Binnenlandsche Zaken hebben nog bij de algemeene beraadslaging het woord gevoerd de Heeren van Heemstra en van Lynden, die verklaarden door de ontvangen antwoorden niet bevredigd te zijn. Beide leden werden door den minister beantwoord, waarmede de behandeling dier afdeeling in het algemeen gesloten werd.

De artt. 66 tot 69 werden achtereenvolgens zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Bij de behandeling van art. 70: „jaarwedden en toelagen van de leden der bouwcommissie en het daaraan toegevoegde personeel, en toelagen voor schrijfloon en bureaukosten ƒ 12,300", gaven de Heeren Storm van 's Gravesande en van Nispen van Sevenaer de bezwaren op, welke zij tegen eene vaste bouwcommissie hadden, bij welke gelegenheid de bouw en het onderhoud van de landsgebouwen in de residentie ter sprake werden gebragt; de minister van binnenlandsche zaken wederlegde die bedenkingen door de aanleiding tot dezen post, de behoefte daaraan en zijne voornemens omtrent den aan de commissie te geven werkkring te ontwikkelen. De Heer Storm van 's Gravesande deelde de redenen mede, die hem verhinderden met de inzigten van den Minister in te stemmen.

De Heer Wintgens stelde voor het artikel aldus te lezen: „Jaarwedden en toelagen van het personeel, belast met het toezigt op de landsgebouwen, toelagen voor schrijfloon en bureaukosten ƒ 7300." De Heer van Nispen van Sevenaer kwam op zijne bezwaren terug; de Heer van Heukelom verklaarde zich, na de inlichtingen van den minister te hebben gehoord, met diens inzigten te kunnen vereenigen; hij zeide het amendement van den Heer Wintgens niet te kunnen goedkeuren, gelijke verklaring werd door de Heeren Storm van 's Gravesande en van der Linden afgelegd; de Heer Wintgens deed, ten einde aan de tegen zijn amendement ingebragte bezwaren te gemoet te komen, het voorstel om in art. 2 van het hoofdstuk op te nemen het nu besproken onder-artikel als voor aanvulling uit den post van onvoorziene uitgaven vatbaar. De Minister van Binnenlandsche Zaken bestreed het voorstel van den Heer Wintgens; het werd door den Heer van Bosse ondersteund, met dien verstande, dat voor den aldus te omschrijven post de som van ƒ 10,000 zou worden uitgetrokken, met welk denkbeeld de Heer Wintgens zich vereenigde, zijn eigen amendement intrekkende. Nadat de Heeren van Heukelom en van der Linden en de Minister van Binnenlandsche Zaken het amendement van Bosse hadden bestreden, werd het laatste in stemming gebragt en met 34 tegen 25 stemmen aangenomen.

Art. 70, thans aldus luidende: »Jaarwedden en toelagen van het personeel, belast met het toezigt op de landsgebouwen, toelagen voor schrijfloon en bureaukosten ƒ 10,000" werd daarna zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Na de goedkeuring van art. 71 werd de verdere beraadslaging uitgesteld tot a. s. Maandag.

De commissie van rapporteurs voor de aanhangige naturalisatie-wetten heeft daaromtrent haar eindverslag uitgebragt. De dag der beraadslaging zal nader worden vastgesteld.

De Heeren W. C. M. Begram en W. F. C. van Lidth de Jeude hebben voorgesteld art. 90 van hoofdstuk V der staatsbegrooting te verhoogen met ƒ 20,000 en te brengen op ƒ 70,249.

Deze verhooging strekt tot het verleenen eener tegemoetkoming aan het polderdistrict de Boemelerwaard beneden den Meidijk, in de kosten van herstel der schade van de dijkbreuken van Januarij 1861.

In de zitting van den Gemeenteraad zal Woensdag e. k. het volgende in behandeling worden gebragt: De rapporten van Burgemeester en Wethouders: 1°. omtrent het voorstel van den Heer Buchner, ter zake de verordening op de keuring van levensmiddelen; 2°. op een adres van C. Nybakker, echtgenoote van D. C. Gutt, om intrekking van het raadsbesluit, waarbij haar man als makelaar is ontslagen, en 3°. op een adres van A. A. en H. Gupffert, om meerdere plaatsruimte voor eene stoomplaatzagerij; de voordragten van B. en W.: 1°. tot het verleenen van eervol ontslag aan W. J. Greeter, als hulponderwijzer aan de openbare tusschenscholen, en 2°. tot benoeming van eenen hoofdonderwijzer aan de openbare armenscholen; eene missive van B. en W., geleidende de door Heeren Regenten vastgestelde instructien voor de directeuren en directrices in beide de gasthuizen; de in de vorige vergadering aangeboden voordragt van de commissie voor de verordeningen tegen wier overtreding straf is bedreigd, betreffende de verordening op de rafactiemeesters van den tabak; de rapporten van de financiele commissie op voordragten van B. en W.: tot vorhoog.v. het tractem.v.d.1sten keurmeester van vee en vleesch; 2°. tot regeling eener teruggave van te veel betaalde plaatselijke directe belasting; 3°. tot af- en overschrijving op de begrooting 1862 ten behoeve der bevolkingregisters; 4°. tot idem op dezelfde begrooting ter voorziening in de uitkeering aan Israëlitische Armbesturen; 5°. tot regeling der uitgaven voor de verplaatsing der veemarkt, benevens een rapport van de commissie „publieke werken" op de voordragt van B. en W. omtrent de inrigting der nieuwe veemarkt; drie voordragten van de commissie voor rentegevende eigendommen tot verkoop van gronden aan G. J. C. Cavaljé, J. H. Spoor en Gebrs. Schoonenburg; twee voordragten van de plaatselijke schoolcommissie tot vervulling van eene en van vijf vacatures in haar collegie; eene missive van Mr. H. P. G. Quack, ten geleide van een exemplaar zijner brochure over de doorgraving van Holland; een exempl. van de notulen der vergadering van 9 Sept. jl. van het koninklijk instituut van ingenieurs; een adres van den Heer B. Th. Elias om verlenging van den termijn tot aanneming der hem verleende concessie; een adres van de Heeren Witsen Elias en van Hasselt, om verlenging van den termijn betreffende de uit te voeren werkzaamheden ten behoeve eener waterleiding en een adres van Jhr. Mr. C. H. Backer, om ontslag als lid van de plaatselijke schoolcommissie.

Z. M. heeft benoemd bij het wapen der cavallerie 5de reg. dragonders, tot 1sten luit. (naar ouderdom van rang) den 2den luit. A. baron van Dedem, van het 1ste reg.; en den 1sten luit. H. Stellingwerff, van het 5de reg. dragonders, op non-activiteit gesteld, in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt.

Z. M. heeft den Heer F. R. Toewater, op verzoek, eervol ontslag verleend als consul der Nederlanden voor de staten Missouri, Iowa en Illinois, en in zijne plaats benoemd de Heer B. B. Haagsma, te St. Louis.

Z. M. heeft den Heer F. L. Sicre benoemd tot consul der Nederlanden te Cadix.

Men verneemt dat prins Frederik der Nederlanden een zeer fraai gouden horologie met ketting heeft geschonken aan den Heer Schmitz, stationschef te Emmerik, als bewijs van erkentelijkheid voor de hem bewezen voorkomendheid bij zijne komst aldaar.

Z. M. heeft, bij besluit van 6 November ll., N°. 63, opgeheven het ontvangkantoor der directe belastingen en accijnsen te Zuidland, en ingesteld een nieuw kantoor te Spijkenisse, bevattende de gemeenten Spijkenisse, Hekelingen en Geervliet, waarvan de belooning, na aftrek der kosten van beheer, is geraamd op eene som van ƒ 1120. De minister van financien heeft, bij resolutie van 11 dezer, het kantoor Spijkenisse c. s. gerangschikt in de zesde klasse.

Bij resolutie van denzelfden minister van 18 dezer, N°. 42 is het ontvangkantoor te Ysselmuiden c. s. gerangschikt in de zesde klasse.

De minister van financien heeft den 18den dezer aan een der provinciale directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen medegedeeld, dat alle ongetwijnde garens, bij de wet van den 15den Augustus jl. (*Staatsblad* N°. 170), van inkomend regt zijn vrijgesteld.

De minister van financien heeft bij rosulutie beslist, dat schepen van zeebrieven voorzien, eerst dan wegens het regt van patent belastbaar zijn, wanneer zij eene voor het binnenland bestemde lading van de *landzijde* aanbrengen, of wel, wanneer zij aan de land of zeezijde het rijk binnen komende, gebruikt worden tot *binnenlandsch vervoer.*

De audientien van de ministers van justitie, marine en oorlog zullen op 25, 26, 27 en 28 dezer niet plaats hebben.

In een vorig nommer hebben wij medegedeeld dat door Mevrouw Elise van Calcar te dezer stede een practische cursus over de ontwikkelingsleer van Fröbel zal worden gehouden. Wij vernemen thans, dat die cursus in tien Soirées zal worden gegeven, van half December tot half Januarij e.k., 's avonds van 7½—9½ ure.

De volgende onderwerpen zullen daarbij worden behandeld.

Algemeene beschouwing over de opvoedkunde en hare ontwikkeling. Het kind in zijn toestand en aanleg. Ligchamelijke ontwikkeling. Wat de gymnastiek voor jonge kinderen en voor de meisjes in het bijzonder moet zijn. Gymnastische spelen. Plastische spelen. De zintuigen en hunne oefening. De hand, het volmaakte instrument. Wat is onhandigheid? De eischen van het gemoed. De eischen van het verstand. Het godsdienstig gevoel, eerbied, liefde, waarheid, schoonheidszin, orde. De ontwikkeling van lijf en ziel moet gelijkmatig en harmonisch zijn. Zelfstandigheid en zelfwerkzaamheid. De behoefte aan handeling en bedrijvigheid. Gepaste en ongepaste bezigheid. Nadoen en napraten. Betrekking van de vrouw tot het kind. De opvoeding der meisjes tot opvoedsters. Het eerste onderwijs of de wetenschap der moeders.

Terwijl blijkens het prospectus deze nog vele andere opvoedkundige onderwerpen als inleiding tot iedere practische oefening besproken worden, zullen de Fröbelsche ontwikkelingsspelen in de volgende groepen worden behandeld: De ligchaamsoefeningen in het algemeen; de zintuigoefening in het bijzonder; de ongedeelde voorwerpen; de bouwspelen (het massive); de mozaïk werkjes (het vlakke); de latjes en stokjes, enz. (het lijnvormige); het papier werken, vouwen, vlechten, enz.; het teekenen; het verwerken van allerlei stoffen met verschillend gezelschap.

Vooral zal aangetoond worden, hoe men het kind bij deze eenvoudige bezigheden de eerste grondbeginselen van alle nuttige kundigheden geeft; het kind leert denken, spreken, handelen, lezen, schrijven, rekenen, zingen, teekenen, boetseren, knippen, plakken, stoppen, naaijen, op eene wijze die hem den arbeid zal leeren liefhebben, hem tot geduld en volharding, orde en naauwkeurigheid zal uitlokken en hem bij de ontwikkeling van smaak en schoonheidszin, in staat stellen om zelf de modellen voor zijnen arbeid uit te denken.

In nader vervolg op het berigt, geplaatst in de *Nederlandsche Staats-Courant* van 30 September jl., N°. 231, is door den Min. van Fin. ter kennis der belanghebbenden gebragt, dat vermits er van de zijde van het Nederlandsch Indisch Bestuur voorloopige maatregelen zijn genomen tot voorziening in het overbrengen tusschen Singapoera en Batavia van de brievenmalen die in de eerstgemelde haven met de Fransche pakketbooten worden aangebragt, er thans gelegendheid is om door tusschenkomst der postkantoren hier te lande voor de verzending van brieven en gedrukte stukken naar alle plaatsen in Nederlandsch Indie van de bedoelde booten gebruik te maken. Het is echter een vereischte, dat de verzending met die gelegenheid door eene bepaalde aanduiding op het adres *met de Fransche paketboot over Marseille* worde verzocht. Voor het overige zijn de voorwaarden der verzending met de bedoelde booten in allen deele gelijk met die, waaraan de verzendingen naar dezelfde plaatsen van bestemming met de gewone Indische landmail over Marseille onderworpen zijn, de verhooging van het frankeergeld der gedrukte stukken die niet ten minste twee dagen vóór den uitersten termijn van het vertrek van elke landmail op de post gebragt zijn, daaronder begrepen. Die uiterste termijn valt in te Amsterdam, Rotterdam, enz., op den 16den van elke maand en op andere plaatsen van vertrek in evenredigheid.

Eene talrijke menigte had zich Maandag avond in de Remonstrantsche kerk vereenigd ter bijwoning van het concert, dat door den bekwamen organist, den Heer S. R. de Vries, werd gegeven. De keuze der muziekstukken die werden uitgevoerd, was in waarheid zeer gelukkig. Waar namen als die van Mendelssohn, Mozart, Bastiaans, Bach en van Beethoven op het programma prijken, daar mag men iets goeds verwachten. Die verwachting werd dan ook niet teleurgesteld. De concertgever toonde in vele opzigten niet alleen een bekwaam organist, maar ook een talentvol componist te zijn. Zijne uitvoering van de Toccata en Fuga D-mol van Bach, van de eenvoudige maar schoone en treffende Andante uit Beethoven's vijfde symphonie en van het Vater unser im Himmelreich van Mendelssohn, was zeer verdienstelijk; voornamelijk het Andante der symphonie maakten buitengewonen indruk. Tot slotnummer was gekozen eene compositie van den concertgever, waarvan het tweede thema was: Wien Neerlandsch bloed, in dubbel contrapunctische bewerking, eerst in den Paralel toonaard G maj. en vervolgens het théma, in de tenor voorkomende, in de maj. tonica E. maj. Het publiek gaf zijn bijval na de uitvoering op bijzondere wijze te kennen. Een onzer verdienstelijkste dilettanten, wiens kennis der toonkunst in de muziekwereld hoog wordt gewaardeerd, de Heer A. W. W..... liet zich in een psalm van Martini en in de heerlijke aria Gott sei mir gnädig, uit Mendelssohns Oratorium Paulus hooren. Zijn vol en zuiver geluid, zijne degelijke, ongekunstelde voordragt gaven algemeen genoegen. Niet weinig bragt tot het kunstgenot van dezen avond bij onze eerste hoornist, de Heer J. N. Potdevin, die met geacheveerd en zuiver geluid, eene fantaisie voor waldhoorn van H. Lubeck ten beste gaf. Ten laatste, maar niet het minst, verdient onze talentvolle stadgenoot, de Heer Richard Hol vermelding, die den Heer de Vries in de uitvoering van eene fantaisie voor vier handen van Mozart, behulpzaam was. Wij willen ons verslag niet eindigen, alvorens een woord van lof tot de Heeren Flaes en Brunjes te hebben gerigt; het nieuwe orgel dat de kerk versiert, munt uit door eene voortreffelijke dispositie, door een goeden en zuiveren toon, bijzonder in de viola van het bovenklavier. Het is onderzocht door de Heeren de Vries, Brachthuizen en Hol, die den vervaardigers hunne goedkeuring in hooge mate hebben te kennen gegeven.

De Heer H. Allard, fabriekant in gouden- en zilveren werken te Maastricht, heeft zich bij adres aan de Tweede Kamer der Staten-Geraal gewend, ter mededeeling van een adres, dd. 6 Sept., door hem aan den minister van financien gezonden, en dat de strekking had om eene wijziging van de wet op den waarborg te verkrijgen, doch waarop afwijzend is beschikt. Adressant verzoekt thans aan de Kamer om hierop zoodanige beschikking te nemen, als zij noodig oordeelen in het belang der ingezetenen.

---

* 's GRAVENHAGE, 22 Nov. Heden heeft bij Z. K. H. Prins Frederik, op HD. uitgestrekte goederen, gelegen langs den Leidschen straat weg eene groote jagtpartij plaats gehad. Vele aanzienlijke personen waren uitgenoodigd deze jagt bij te wonen en hebben na afloop daarvan aan het diner bij Z. K. H. deelgenomen.

LEYDEN, 22 Nov. De kamer van koophandel en fabrieken heeft, door het indienen van het volgende adres bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal, doen blijken van hare adhaesie aan het bij dat ligchaam aanhangige wetsontwerp tot verbetering der waterwegen van Amsterdam en Rotterdam naar zee.

„De kamer van koophandel en fabrieken te Leyden heeft de eer zich tot uwe vergadering te wenden, ter gelegenheid der regeringsvoordragten tot verbetering der waterwegen naar zee, door het maken van een kanaal door Holland op zijn smalst en van eene nieuwe Maasmonding.

„Als eene van Nederlands groote fabrieksteden stelt Leyden ernstig belang in ondernemingen, welke ten doel hebben, meerdere en betere toegangen voor de groote vaart aan ons land te verschaffen. Hoe meer wij ons binnenlandsch verkeer door vaarten en kanalen, door het aanleggen van nieuwe straat- en spoorwegen, verlevendigd zien, des te meer valt ons het gebrek aan goede riviermondingen, zeehavens en kanalen voor zeeschepen in het oog. En wanneer onze vaarten en wegen niet aansluiten aan de groote communicatiën met het buitenland, is hun doel grootendeels gemist.

„De regering heeft zich dit onderwerp aangetrokken met een' ernst, een' ijver en eene vasthoudendheid, waaraan wij hulne brengen. Het onderwerp is zoo uitvoerig en naauwkeurig van verschillende kanten beschouwd en toegelicht, dat wij mogen vertrouwen, dat het gouvernement, hetwelk zoo volhardend zijn ontwerp blijft handhaven, voor zich deugdelijke redenen hebben moet om te gelooven èn aan de uitvoerbaatheid èn aan de doeltreffendheid van deze onderneming.

„Een betoog van het gebrekkige onzer toegangen van en naar zee rekenen wij even overtollig als een betoog over het nut, dat onze fabriek- en handelsteden bij goede en gemakkelijke communicatiën met de zee hebben. In dezen stand van zaken rekenen wij ons verpligt de goede bedoelingen der regering, om den Nederlandschen handel en de Nederlandsche nijverheid eene zoo groote dienst te bewijzen, te ondersteunen. Zoolang de onuitvoerbaarheid en de ondoeltreffendheid der doorgraving van Holland op zijn smalst en van het maken der nieuwe Maasmonding niet onwederlegbaar bewezen zijn, en dit bewijs is, zoover wij weten, nog niet geleverd, zouden wij meenen dat de vertegenwoordiging eene groote verantwoording op zich laadde, wanneer zij de poging der regering, om Nederlands handel en nijverheid aldus te gerieven, weigerde te ondersteunen.

«Wij althans rekenen ons verpligt aan die poging, zooveel wij vermogen, behulpzaam te zijn. Wij roepen ernstig uwe medewerking in voor het tot stand brengen van een groot werk van publiek nut bijhetwelk, om er het minste van te zeggen, de kans van het wel slagen in elk geval tegen de kans van het niet slagen opweegt."

* DORDRECHT, 22 Nov. Het barkschip Ida Willemina is heden ochtend alhier in publieke veiling verkocht voor ƒ 26,600 aan den Heer J. de Voogd.

GOUDA, 22 Nov. Dezer dagen is alhier in werking gekomen een stoomfabriek tot fabricering van garens uit vlas en hennep, opgerigt door eene associatie van garenfabriekanten ter dezer stede; dit verdient des te meer vermelding, dewijl deze fabriek de eerste van dien aard is, die zoowel hier als in Belgie is opgerigt en hier in Gouda het getal fabriekmatige inrigtingen wederom met eene vermeerderd, zoodat langzamerhand deze stad eene belangrijke plaats zal innemen onder de industriele steden van ons land

§ UTRECHT, 22 Nov. Door het prov. geregtshof alhier is niet tot candidaat-notaris toegelaten de Heer W. Cruyff van Amersfoort, maar de Heer W. N. Cruyff van Baarn.

* ARNHEM, 22 Nov. Heden stond voor de arrond.-regtbank alhier teregt de Heer J. v. W., gepensioneerd chirurgyn-majoor alhier, beklaagd van het werpen met vuilnis (spuwen) op en het toevoegen van beleedigende uitdrukkingen aan den Heer Dr. Th., geneesheer alhier. De beklaagde erkende het gepleegde ten volle en gaf te kennen, dat het ook juist zijne bedoeling geweest was, den Heer Th. te beleedigen en uit te tarten, daar er tusschen hem en dien heer eene veete bestond, die, volgens laatstgenoemde, dáárin aanleiding zou vinden, dat hij Dr. Th. den Heer v. W. had aangeklaagd van het onbevoegd verkoopen van zamengestelde geneesmiddelen, waarvoor deze door de regtbank was veroordeeld geworden. De officier van justitie requireerde eene gevangenisstraf van drie dagen en eenige geldboeten. De uitspraak is bepaald op e. k. Dingsdag.

Tevens stond op heden teregt H. v. L., binnenvader in het oude mannen-, vrouwen- en kinderhuis te Harderwijk, beklaagd van gedurende verscheidene jaren verschillende meisjes beneden de 21 jaren tot ontucht te hebben verleid en opgewekt en wel terwijl hij als vader het opzigt over haar, had en zij van hem bescherming hadden te verwachten. Zes dezer meisjes, thans reeds lang buiten het gesticht, werden als getuigen gehoord, met twee werkvrouwen uit het gesticht, terwijl vijf getuigen a décharge, waaronder vier regenten van het gesticht, in het belang van den beklaagde verschenen. De laatgenoemde getuigen verklaarden, dat de beklaagde bij hen bekend stond als een naauwgezet en geschikt man, ten wiens nadeele zij nooit iets hadden gehoord. De beklaagde ontkende alles en beweerde dat het een door de getuigen tegen hem gesmeed complot was. De officier van justitie requireerde de veroordeeling van den beklaagde. tot eene gevangenisstraf van vijf jaren, eene geldboete van ƒ 500 en ontzegging der burgerschapsregten gedurende vijf jaren. De Heer Mr. J. G. H. Boissevain trad als verdediger op en concludeerde tot ontslag van regtsvervolging als stellende volgens hem, het door den beklaagde bedrevene geene strafbare daad daar. De uitspraak is mede op a. s. Dingsdag bepaald.

* LEEUWARDEN, 21 Nov. Het hoofdbestuur van de Friesche maatschappij van landbouw heeft bekend gemaakt, dat de jaarlijksche algemeene tentoonstelling van wege de maatschappij, bij gelegenheid van het alhier in Junij 1863 te houden landhuishoudkundig congres, zal plaats hebben. Door eene bijdrage van de Kon. landbouw-vereeniging en eene verhoogde subsidie van de provinciale staten, is men reeds gedeeltelijk in staat gesteld, buitengewoon hooge prijzen uit te loven.

* HARLINGEN, 21 Nov. Het schip van schipper Oldenburger van Veendam, met mest beladen, geraakte gisteren op de steenglooijing ten zuiden dezer stad vast. Den geheelen nacht hebben de schepelingen in doodsangst doorgebragt, daar hun hulpgeschrei niet werd vernomen, maar heden ochtend zijn allen gered. Men vreest dat het schip verloren zal gaan, daar de westewind opsteekt.

ALMELO, 20 Nov. In de *Prov. Overijsselsche en Zwolsche Courant* van 19 dezer wordt berigt, „dat de aanleg van den spoorweg Almelo-Salzbergen niet zal worden uitbesteed, maar voor eigen rekening der maatschappij geschieden." Wij kunnen van goederhand verzekeren, dat hieromtrent door den raad van bestuur nog niets besloten is. (*Tw. Ct.*)

NIJVERDAL, 21 Nov. Het is algemeen bekend, dat de Heeren G. en H. Salomonson sedert een reeks van jaren door daarstelling en uitbreiding van hunne belangrijke etablissementen, honderden werklieden het dagelijksch brood hebben laten verdienen. Bij het op handen zijnde stilstaad van deze fabrieken, door de buitengewone duurte van en gebrek aan grondstof, kunnen wij met genoegen en met zekerheid mededeelen, dat in deze omstandigheden, door genoemde Heeren het besluit is genomen om hunne fabriek-arbeiders, 400 a 500 in aantal, geheel uit eigen middelen, zonder eenigen bijstand van gemeente- of armbestuur, niet alléén vrije woning te geven, maar hun daarenboven ook de noodige levensmiddelen kosteloos te verschaffen, tot welk einde reeds belangrijke inkoopen van aardappelen, brood en andere eetwaren alsmede van turf zijn gedaan.

(*Twents. Ct.*)

* VLISSINGEN, 21 Nov. Onlangs deelden wij mede, dat de Heer Mathijsen, eerstaanwezend officier van gezondheid ter dezer stede, op last van den minister van oorlog, zich naar Veere moest begeven, ten einde te onderzoeken of Veere werkelijk zoo ongeschikt was als garnizoensplaats, als in de *Nieuwe Rotterdammer Courant* werd gemeld. De geruchten die nu in omloop zijn, omtrent de bevinding van genoemden officier van gezondheid luiden, dat ofschoon er wel een aantal van 40 ligte zieken in de ziekeninrigting te Veere worden behandeld, over het algemeen toch de gezondheidstoestand van het garniezoen zoo bijzonder ongunstig niet is. De gemoedsgesteldheid der manschappen moet, door het langdurig verblijf te Veere, (sommige kompagniën toch reeds 4 jaren) en de geringe afleiding, dermate ter neder gedrukt zijn, dat eene verplaatsing wenschelijk wordt geoordeeld.

Met die geruchten stemmen de door ons ingewonnen berigten, uit eene particuliere correspondentie, vrij goed overeen. Wij vernemen verder, dat de gezondheidstoestand der burgerij te Veere, even als die in de geheele provincie, gunstig mag genoemd worden.

* BREDA, 22 Nov. Sedert vele jaren hebben zich niet zoo weinig zieke militairen in het garnizoens-hospitaal alhier bevonden als tegenwoordig het geval is.

WAALWIJK, 21 Nov. De voornaamste handel in deze gemeente is de leerhandel. Het looijen van het leder is de voornaamste bezigheid van het grootste gedeelte onzer inwoners. De gazfabriek is voor die handelaars eene groote ongelegenheid. Het water toch, dat die fabriek afwerpt, werkt zeer nadeelig op de huiden en verwekt dat ze met zwarte vlakken bezet worden, waardoor die huiden aanmerkelijk in waarde verminderen. Een aantal belanghebbenden heeft zich met zijne bezwaren tot Ged. Staten gewend, ten einde maatregelen te nemen en daardoor de gevaren af te wenden, waarmede de belangrijkste tak van industrie dezer gemeente wordt bedreigd.

TELEGRAMMEN.

(REUTER'S OFFICE.)

LONDEN, 23 Nov. Berigten uit New-York van 13 dezer melden, dat ter beurze eene paniek heerschte op het gerucht dat Burnside eene nederlaag heeft geleden en dat de Zuidelijken Harper'sferry weder hebben bezet. De bron van dit gerucht is echter niet authentiek. Rosencrantz is te Nashville aangekomen. De gemeenschap tusschen Nashville en het Noorden is hersteld. De Zuidelijken zijn ten zuiden van Nashville teruggetrokken.

De minister van financien heeft met de bank eene leening aangegaan ten bedrage van 12 millioen, voor den tijd van 14 dagen, tot dat eene openbare leening zal zijn gesloten.

De Arabia heeft berigten uit New-York van 13 dezer aangebragt. Goud agio 32½. Wissel op Londen 146½. Illinois 74½. Katoen middling 64 vast. Meel en Granen rijzende.

De Mangerton heeft tijdingen uit Lissabon aangebragt van 17 dezer: Wissel op Londen 53¾, dito op Amsterdam 42½, 3 pCts. Portug 1853 46¾, dito 1856/60 46½, Uitgest. Schuld 44⅞.

FRANKFORT, 23 Nov. (Effecten Societeit.) 5 pCt. Met. 57 p.; Dito Nation. 65⅝; Bank-Act. 750; Oost. Cred-Actien 209½; Oost. Loten 1858 126¼; Dito 1860 72¾ p. — Wissel: Amst. k. z. 100¾, Weenen k. z. 95⅝; Londen 117⅝.

ATHENE, 20 Nov. De Engelsche gezant de Hr. Scarlett heeft zijn gouvernement geraadpleegd omtrent de houding, die hij had aan te nemen tegenover de demonstratien ter gunste van Prins Alfred. De Engelsche regering heeft daarop geantwoord, dat de gezant zich niet in de verkiezingen moet mengen, daar Griekenland vrij behoort te zijn in de keus van een vorst.

ATHENE, 21 Nov. Uit Londen is naar Corfu bevel gezonden, om toebereidselen te maken voor de ontvangst van Prins Alfred. Men onderstelt dat de Grieksche kwestie eerlang opgelost zal worden.

ATHENE, 22 Nov. De uitgewekenen Zimbrakakis, Manos en Smolentz zijn hier aangekomen en werden met geestdrift ontvangen. De verkiezingen zullen 6 Dec. beginnen en den 10den afloopen. De groote waarschijnlijkheid dat Prins Alfred zal worden gekozen, heeft op de vreemde gezanten een diepen indruk gemaakt. Overal heerscht rust.

TURYN, 22 Nov. De *Discussione* deelt de telegrammen mede, welke de minister Rattazzi van 30 Mei tot 6 Julij aan de openbare overheden heeft gezonden, welke ten doel hadden het beletten van aanwervingen en van de expeditie van Garibaldi.

In de kamer van afgevaardigden hebben de HH. Desanctis en De Cesare tegen het ministerie het woord gevoerd. Deze laatste gezegd hebbende dat de Italiaansche eenheid in 1859 onder het ministerie Rattazzi was in gevaar gebragt, wordt door den Heer Pepoli beantwoord, die het valsche dezer beschuldiging aantoont. Deze rede werd met luide toejuichingen begroet.

De Heer Boggio meent, dat de moeijelijkheden ter zake van de buitenlandsche aangelegenheden bestaan sedert de beraadslaging, uitgelokt door het voorstel van graaf Cavour om Rome tot hoofdstad des rijks te verklaren. Deze beraadslaging heeft het ongeduld opgewekt en aan de volgende kabinetten moeijelijkheden veroorzaakt. Hij eindigt met te vragen dat een besluit worde genomen, waardoor de weg van overeenstemming tusschen de fractien der meerderheid niet worde afgesloten, des noods door middel van eene wijziging van het tegenwoordige ministerie op een parlementairen grondslag.

Nationale Leening 71.70.

MADRID, 22 Nov. De ministerraad heeft zich met het opstellen der troonrede bezig gehouden.

De *Epoca* bevat een brief uit Mexico van 19 October, meldende dat de gezant van Belgie en Pruissen hebben geprotesteerd tegen de uitzetting der Franschen uit die stad. Men gelooft dat de Belgische gezant verwijderd is wegens de ernstige taal door hem tot den minister Lafuente gevoerd omtrent het gerucht dat de Mexicanen bij de nadering der Franschen de omstreken der hoofdstad onder water zullen zetten.

Uit Teneriffe wordt van den 17den gemeld, dat de gele koorts heeft opgehouden.

3 pCts. 51.90; 2 pCts. 45,80.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 22 Nov. *Tabak*: Sedert de vorige opgave hadden geene verkoopen in de eerste hand plaats. Van Batavia arriveerde de *Henriette Geertruida* met 381 p. Java; van Bahia per *Anne Helene* 952 p. Brazil en per *Magdalena* 290 p. dito. Dingsdag 25 dezer worden geveild: 35,000 1a. Habano 1861 en 138,000 2a. dito Manilla Sigaren. Woensdag 26 dezer komen ter markt 34 cer. Havana en Donderdag 27 dezer wor-

den geveild! 418 p. Java FVDP, 666 dito SVDP, 611 dito Soekowono 469 dito MGB, 827 dito GG, 16 dito M/B, 540 dito LC, 55 dito NTM, 447 dito MK, 287 dito Stoll, 43 dito S, 13 dito S/Gombal, 260 dito MTT, 130 dito M, 114 dito FOM, 1332 dito Taal, de twee laatstgenoemde partijen zullen alvorens op Woensdag 25 dezer bij inschrijving worden gepresenteerd; nog worden op denzelfden dag geveild: 2428 cer. Domingo, 130 p. Mexicaansche, 292 p. dito, 266 cer. Havana, 200/4 k. Habano 1a. Manilla Sigaren; 1000/2 dito 2a. dito; 840/2 k. Cortados 2a. dito, 140/2 k. Habano 4a. dito.

SCHIEDAM, 22 Nov. Rogge. In veiling ca. 61 last meer of minder beschadigde Archangel verkocht van *f*209 tot *f*200 cont. per last, wegende 114/119 ℔ Pool. Garst. In veiling ca. 118 last min of meer beschadigde Liban verkocht: van *f*178 tot *f*174, wegende 102/104 ℔ Pool.

LEYDEN, 22 Nov. Boter per ¼ vat 1ste kwal. *f* 52 a 56; dito 2de *f*48 a *f*51; dito per ℔ *f*1.30 a 1.40 en *f*1.20 a 1.27½.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 4 Nov.; op 49° N. Br. 8° W. L.; Australie, Jochems, Amsterdam naar Batavia. — 20 Nov.; op 53° 36' N. Br.: Aipha, Don, Uleaborg naar Dordrecht. — Kapt. Möller, op 5 Nov. van Queenstown te New-York aangekomen, rapporteert, ongeveer 14 dagen te voren, bij de banken van Terreneuve gepraaid te hebben het schip Providentia, Ahrens, van Rott. naar Newyork.

AMSTERDAM, 23 Nov. Het schip Najada, kapt. Söhst, van Christiansund naar Havana, is, volgens telegram, lek, met schade aan den romp en na een gedeelte der lading, die beschadigd is, over boord geworpen te hebben, te Egersund, Noorwegen, binnengeloopen, hebbende bijna op zijde gelegen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 21 Nov.; Zuiderzee, de Jong, Havana; lek. - Maria Jeannette, van der Sloot, Nerva.

VLIE, 21 Nov., Willem I, S., Hamburg.

HELVOETSLUIS, 22 Nov.; Balmoral, S., Cardif. - Giley, Nicholson, Newcastle, l. v. Brouwersh. - Osprey, S., Hartlepool. - Demuth, Eilers, Koningsb. - Afiena, Goosens, Malmöe.

BROUWERSHAVEN, 22 Nov., Nord-America, Friedrichs, New-York n. Rott. - Dageraad, Ulrich, Rott. n. Bat. - d'Elmina, Hörner, id. n. id.

ZIERIKZEE, 21 Nov.; Lucia Hendrika, Dakker, Newc.

VLISSINGEN, 22 Nov.; Diana, Masdorp Dzn., B.-Ayres. - Clemence, Bauwens, Vilanova. - Orculus, Steen, Memel. - Catharina Elisabeth, Levert, Stettin.

LONDEN, 20 Nov.; Zwaantje Elisabeth, Jager, Gron. - Vrouw Martha, Bol, id. - Willemina Adriana, de Jonge, id.

DEAL, 21 Nov.; Aramede Snow, Thomson, Bassein n. Amst.

Bij DUNGENESS, 15 Nov.; Maassluis, Post, Bat. n. Rott.

PLYMOUTH, 19 Nov.; Olive, Mortimer, Gron. n. Gloucester. - Lubbegiena, Borgman, Liverpool n. Dantzig.

Bij de MEEUWESTEEN, 18 Nov.; Gevalina, Brolinson, Bat. n. Amst.

PENZANCE, 19 Nov.; Hunsingo, Oostema, Gron. n. Gloucester.

NEWQUAY, 19 Nov.; Pedpoll, Crocker, Rott. n. Belfast.

PORT MADOC, 20 Nov.; Royal Charter, Morris, Rott. n. Belfast.

DUNDEE, 20 Nov.; Christina Jacoba, Ploeg, Harlingen.

LEITH, 19 Nov.; Alberdina Tjeskina, van den Bos, Petersburg. — 20 Nov.; Stad Genemuiden, Dekker, id. - Anna Geertruida, van Ingen, Memel. - Prospero, Friend, Dordr.

NEWCASTLE, 23 Nov.; in lading: Gesina, Meijer, Malta. - Jeltina, Wessels, Malaga. - Alida, Valomstra, Havre.

GRIMSBY, 20 Nov.; Hillechina Gesina, Pik, Amst.

SEAHAM, 20 Nov.; Voyager, Poll, Amst. - Capital, Thompson, id. - Hannah en Mary, Gerrard, Nieuwediep.

HARWICH, 20 Nov.; Martinet, Chvppei, Cardiff n. Harl. - Graces, Swales, Rott. n. Hartlepool.

SHIELDS, 19 Nov.; Victoria, Dawlin, Rott. - Nuovo Filadelfo, Deforari, Amst. - Minerva, Botesz, Middelburg. — 20 Nov.; Fidelity, Greenwood, Rott. Hebe, Earnshaw, Dordt. - Elsina, Pott, Zwolle, François, v. Eyk, Vlissingen.

SUNDERLAND, 21 Nov.; Salisbury Earrison, Fercer, Amst. - Captain, Lamb, Nieuwe Diep. - Marwood, Wilson, id. - Buchan, Jolly, id. - Echo, Morday, Rott.

GIBRALTAR, 9 Nov.; Maria, Meijer, Marseille n. Falmouth. - Johann, Jantzen, id. n. Hamburg. - Ida, de Boer, Patras n. Rott. — 10 Nov.; Pearl, Theodorsen, Odessa n. Falmouth. — 11 Nov.; Dankbaarheid, van den Berg, Vlaardingen. - Ellida, Sandeasfeldt, Hammerfest. - Pomona, Haddeman, Malta n. Faro. - Catharina, Lilienthal, Hamb. — 12 Nov.; Frisia, Hillerichs, Hammerfest. - Jacobus, Whinsen, id. n. Faeo. — 13 Nov.; Victoria, Scarpato, Sulina n. Amst. - de Zwijger, Wolthers, Zante n. Hamb. - Margaretha, Schade, Hamburg. - Söstren Clausen, Storm, Rio Janeiro.

GALATZ, 3 Nov.; Frouwina Elisabeth, de Jonge, Amst.

FERNAMBUCK, 30 Oct.; de Haring, Boomgaard, Antw.

RIO JANEIRO, 11 Oct.; Catharina, Jansen, Port Vendres. — 12 Oct.; Zeeploeg, de Jonge, Cette.

UITGEZEILD.

TEXEL, 22 Nov.; Lion, S., Londen.

VLIE, 22 Nov.; Johannes, Anthonisen, Tonninhen.

HELVOETSLUIS, 22 Nov.; Zephyr, S., Londen. - Therese, S., Grangemouth. - Volunteer, S., Leith. - Lord Raglan, S., Newc. - Maasstroom, S., Hamburg.

BRIELLE, 22 Nov.; Celogne, S., Londen. - Swrllow, S., Hull. - Seagull, S., id.

ZIERIKZEE, 21 Nov.; Burger, Bartelse, Newc.

LONDEN, 20 Nov.; Goede Verwachting, Kooy, Amst. — 21 Nov.; 4 Gebroeders, Blok, Avontuur.

RUNCORN, 20 Nov.; Jantje, Smid, Amst.

LIVERPOOL, 20 Nov.; Zeilklaar: Geertruida Anna, Ritzes, Livorno.

WICK, 14 Nov.; John Wricht, Currie, Rott.

BALTIMORE, 3 Nov.; Bremerhaven, Hilken, Amst.

RIO DE JANEIKO, 11 Oct.; Catharina Hermanna, Visser, Kanaal.

EFFECTEN-SOCIETEIT VAN 3 TOT 4½ URE.

AMSTERDAM, Zondag 23 November.

5 pCt. Metalliek 54 3/16, 5/16.
5 pCt. Nationale 62½, 9/16.
3 pCt. Mexico 31¼.
5 pCt. Grieken, 14⅝, 11/16.
8 pCt. Galveston 21½.
Dito te Parijs 16½.

Tot de genoteerde koersen ging bijna niets om.

ADVERTENTIEN.

GRAND THEATRE (DEUTSCHES THEATER in der Amstelstrasse). Montag 24 Nov. Statt: *Gute Nacht Hänschen*, unter mitwirkung der Schottische Glockenkapelle: 1. *Englisch*, Lustspiel in 1 Act, von Görner; 2. *a.* Radetzky-Marsch, von Strauss. *b.* Anna Polka, von Strauss, durch die Schottische Glockenkapelle; 3. *Die Drei Helden*, vaudeville Burleske in 1 Act, von David; 4. *a.* Polka-Mazurka, von Kovac, *b.* Künstler Quadrille, von Strauss, durch die Schottische Glockenkapelle. Zum schluss: *Klatschereien oder der Tritschtratsch*, Hosse mit Gesang in 1 Act, von Nestroy. (8 u.)

DE OPSTAND IN GRIEKENLAND.

(Vervolg.)

Donderdag den 23sten October naderde de korvet, voerende de koninklijke vlag, den Piraeus; op de hoogte van Munichium kwam eene Fransche boot met den Franschen schout-bij-nacht en zijn adjudant, in groot uniform, aan boord. De Koning en de Koningin ontvingen den schout-bij-nacht op het dek. De adjudant, om wien de officieren van de korvet zich hadden vereenigd, deelde hun mede, wat er gebeurd was; dat te Athene eene omwenteling had plaats gegrepen, dat de Ottonische dynastie vervallen verklaard en een voorloopig bewind zamengesteld was; hij gaf tevens te kennen, welke de aard der revolutie was. Eenige minuten later gaf de Koning bevel, dat geen vaartuig bij het schip mogt worden toegelaten zonder dat hij te voren daarvan verwittigd was. Terwijl de Fransche schout-bij-nacht zich nog aan boord bevond, kwamen de kommandant der haven van den Piraeus, Baden, en de officier van gezondheid in groote uniform. Zij werden bij den Koning toegelaten; er kwamen ook drie burgers, bloedverwanten van een officier der korvet; een hunner bragt bijzondere telegrammen over van den minister Chadziskos en gaf in het bijzonder een officier het programma van het nieuwe gouvernement; zij spoorden de officieren aan om zich bij den opstand aan te sluiten. Zijn bloedverwant echter vreezende voor straf, omdat hij de bevelen des Konings had overtreden, zond hem weg. Kort daarop vertrokken ook de Fransche schout-bij-nacht en de officier van gezondheid, alsmede een officier der Britsche korvet Scylla, die met den schout-bij-nacht was gekomen en bij HH. MM. was toegelaten. De korvet Amelie laveerde buiten den Piraeus tusschen Munichium en Psytalos steeds op afstand van de kust, van waar men op de hoogte bij de molens steeds eene talrijke menigte zag, welke in stilte de bewegingen van het vaartuig met den blik volgde. Ten 3½ ure des namiddags keerde de Fransche admiraal in groot uniform, met zijn adjudant terug en vergezelde de grootmeesteres van het huis der Koningin en den gezant van Frankrijk, in burger kleeding; deze onderhield zich geruimen tijd met den Koning.

Terwijl deze personen zich nog aan boord bevonden, kwam de havenkapitein in klein tenue met D. Kriesis, adjudant van den minister van marine, en den luitenant ter zee D. Sachtouri terug. Zij begaven zich op het dek. De adjudant van den minister vroeg naar den kommandant van de korvet, den Heer Palaska, die, sedert het eerste berigt van hetgeen was voorgevallen, steeds bij de hand was, nu eens den Koning berigt gevende van hetgeen voorviel, dan weder den gang van het schip besturende.

Palaska, die zich op dit oogenblik bij den Koning bevond, kwam op het dek en verwonderd dat men hen zonder verlof aan boord had gelaten, vroeg hij hun, wat zij verlangden. De adjudant van den minister gaf hem een verzegelden brief over; Palaska echter weigerde dien te openen zonder vooraf de bevelen des Konings te hebben ingewonnen, en verzocht hen het schip te verlaten, hetgeen zij na eenige aarzeling deden, maar vervolgens om de boeg van het schip varende, spoorden zij de matrozen, die zich aan de verschansingen vertoonden, tot muiterij aan. Al hunne aanmaningen maakten echter op de ekwipaadje, zoowel matrozen als officieren, geen indruk.

Na den Franschen gezant kwam ook de Engelsche, in burgerkleeding, met den kommandant van het Britsche schip en den Beijerschen gezant, eenigen tijd later bragt eene Fransche boot de gezanten van Rusland, Italie, Pruisen, Oostenrijk en Turkije aan, allen in groote uniform; na een onderhoud op het dek met de gezanten van Frankrijk en Engeland, en na door den Koning ten gehoore te zijn ontvangen, verwijderden zich al deze diplomaten omstreeks vijf uren; alleen de Beijersche gezant bleef achter, deze zou op de korvet den nacht doorbrengen.

Omstreeks zeven ure werd de tafel op het dek aangerigt; de Koning verscheen het eerst; hij had zijne gewone waardigheid behouden, ofschoon zijn gelaat de sporen droeg van onrust en droefheid; de Koningin scheen veel te hebben geweend. Gedurende den maaltijd, waar zij allen vereenigd waren, bragt de kommandant van het Fransche fregat Zenobie de familie Carbouni aan boord. Hij nam plaats naast den Koning. Na den maaltijd sprak de Koning eenige onverschillige woorden, trad tot de Carbounis en vroeg naar hetgeen te Athene voorviel. De familie Carbouni vertrok met den kommandant der Zenobie. De korvet bleef in observatie, om te letten op al hetgeen den Piraeus in- of uitvoer.

Buiten Psytalos kwam het oorlogsstoomschip Aphroëssa, en bragt brieven over van den ministerraad. De kommandant met de gebeurtenissen, welke in de hoofdstad hadden plaats gegrepen, onbekend, naderde de korvet, deed het koninklijk saluut en kwam de reden vragen, waarom de Amelie buiten de Piraeus bleef. Vernomen hebbende wat er was gebeurd en den Koning ziende, bleef hij bij hem. Op dit oogenblik verlieten de Britsche korvet Scylla en de Fransche kanonneerboot la Biche den Piraeus: de vier schepen begaven zich naar het kanaal van Salamis, waar zij het anker lieten vallen; het was 8½ ure. De nacht liep rustig voorbij.

Des anderen daags, 24 October, omstreeks acht ure, kwam een Fransch adelborst op het dek bij HH. MM. en overhandigde hun brieven. Inmiddels was eene tallooze menigte, waaronder vele soldaten, op de hoogten van den Piraeus verschenen, zij droegen roode vaandels; hunne kreten werden zelfs aan boord gehoord. De Koning en de Koningin zagen bedaard dit schouwspel aan.

Omstreeks 9½ ure des ochtends vereenigde de kommandant Palaska al de officieren en adelborsten in zijne kajuit tot een krijgsraad; hij deelde hun de gebeurtenissen van de omwenteling mede en voegde er bij dat, vermits de opstand de toestemming der geheele natie had, hij noch een zijner officieren de dwaasheid zouden hebben om zich tegen de algemeene opinie te verzetten. „De officieren," zeide hij, „hebben echter een anderen pligt te vervullen, een pligt van eer, welke hun beveelt te waken voor het leven en de veiligheid des Konings en der Koningin, die zich onder hunne bescherming hebben gesteld."

Hij verhaalde hun het gebeurde met Sachtouri, zeggende dat hij, bij den Koning gekomen, dezen den brief had overhandigd, dien hij ontvangen had; het was een bevel van den minister van marine en den nieuwen gouverneur Kalliphronas, waarbij aan Palaska bevolen werd om het bevel over de korvet aan Sachtouri over te dragen; de Koning had hem echter bevolen tot nader order het bevel over het vaartuig te behouden. Alle officieren keurden zijn gedrag en de terugzending van Sachtouri goed. Zij verzekerden hem dat zij borg stonden voor de veiligheid des Konings en der Koningin, zelfs ten koste van hun leven. Zij verzochten alleen dat hun niet bevolen zou worden om op het volk te schieten, indien het de korvet naderde. Palaska verzekerde hun dat hij de dwaasheid niet zou hebben om zoodanig bevel te geven, maar dat indien het volk de korvet naderde men zou trachten het door overreding te verwijderen. Een adelborst deed opmerken dat de korvet aan de volksbeweging niet vreemd kon blijven, want dat waarschijnlijk de nieuwe regering de officieren van hoogverraad zou beschuldigen. Palaska antwoordde dat hij dit geval had voorzien, dat den avond te voren, toen de Fransche gezant, die zich bij den Koning bevond toen Sachtouri aan boord kwam, zich verwijderde om naar Athene terug te keeren, hij hem had verzocht voor hem van de voorloopige regering het bevel te vragen, om HH. MM. buiten den staat naar eene plaats, door hen aan te wijzen, of aan boord van een vreemd oorlogschip te voeren; hij hoopte voor den middag antwoord te zullen ontvangen; geschiedde dit niet dan zou hij de officieren wederom bijeenroepen om te besluiten tot het zenden eener deputatie aan de regering, ten einde daaraan het verzoek in te dienen, waarmede de Fransche gezant was belast, haar smeekende het bevel niet te geven om den Koning en de Koningin uit te leveren, daar de officieren besloten hebben liever zich tot ondergang te brengen dan dit te doen. Palaska hief de vergadering op onder aanmaning aan de officieren, om tegenover HH. MM. eene bedaarde en eerbiedige houding aan te nemen, ten einde de bitterheid der laatste oogenblikken van hun staatkundig bestaan niet te vermeerderen.

De Koning echter de officieren aan geen gevaar willende blootstellen, beval aan de Aphroëssa om den Piraeus binnen te stoomen en zich ter beschikking te stellen van de nieuwe regering; zijnen opperhof-maarschalk, den generaal-majoor P. Notaras, gaf hij bevel om al zijne goederen op de Britsche korvet Scylla te doen overbrengen; den kommandant, die in groot uniform aankwam, verwittigde hij dat HH. MM. zich weldra aan zijn boord zouden begeven. Daarna ontbood hij zijne adjudanten, ieder afzonderlijk, nam in diep gevoelde woorden van hen afscheid, want zij kwamen allen met de tranen in de oogen op het dek. Ten 11 ure waren alle goederen van HH. MM. geladen in de booten der Grieksche korvet; er bleven nog slechts de vier paarden over, die later op bevel van den admiraal aan het voorloopig bewind werden uitgeleverd.

Ten 11½ ure kwam de Fransche kanonneerboot la Biche, welke des ochtends den Piraeus was binnengeloopen, terug. Zij bragt Mw. Touchard, de echtgenoot van den Franschen schout-bij-nacht, en de familie Carbouni, benevens de gravin Roma aan.

Alles voor het vertrek van HH. MM. gereed zijnde, begaf zich Palaska, met een luitenant ter zee, in groot uniform, in de koninklijke boot der korvet; hij nam plaats aan het roer en de luitenant vooraan met den koninklijken standaard. Zij wilden den Koning en de Koningin aan boord van den Scylla brengen en daarna op de korvet hunne dienst hervatten. Al de officieren in groot uniform stonden aan den trap. Des middags verscheen de Koning; hij droeg het Grieksch costuum; hij nam afscheid van de officieren, omarmde hen en uitte wenschen voor het welzijn van Griekenland. De Koning stortte daarbij tranen en ging den trap af. De Koningin, die aanhoudend had geweend, nam insgelijks afscheid van de officieren, die haar allen de hand kusten.

HH. MM. werden gevolgd door den opperhofmaarschalk, Notaras, de grootmeesteres, barones von Pluscow, den adjudant Drakos, de ordonnans-officieren Karaïskakis, graaf Roma en Hadji Petro, den eersten geneesheer Lindermayer, de hofdames A. Carbouni en Gardikioti Grivas, den tweeden secretaris Venich, den schrijver Manarakis en hun geheele gevolg. Alleen de ordonnans-officier Bassos en vier bedienden weigerden te volgen en bleven op de korvet. Bij zijn vertrek werd de Koning begroet met 21 saluutschoten zonder ander eerbewijs; daarna werd de koninklijke standaard van den grooten mast neêrgelaten. De Britsche kommandant ontving HH. MM. met een saluut van 21 schoten, terwijl de ekwipage in het wand paradeerde.

De luitenant kwam alleen terug met de koninklijke boot, welke hij met een adelborst naar den Piraeus zond om den nieuwen kommandant Sachtouri af te halen. Des avonds vernam men dat Palaska op aandrang des Konings, van den Franschen schout-bij-nacht, van Fransche en Grieksche officieren het besluit had genomen om aan boord te blijven van den Scylla en zich naar het westen van Europa te begeven; ware hij aan wal gekomen, hij zou gevaar hebben geloopen om door de opgewonden menigte te zijn omgebragt. Men verzekerde bovendien dat het voorloopig bewind hem wegens hoogverraad had ter dood veroordeeld, ten gevolge van zijne weigering om de korvet aan Sachtouri over te geven, en ofschoon dit is tegengesproken, is het tot dus ver moeijelijk te weten, of het vonnis eerst is uitgesproken en daarna weder ingetrokken, tengevolge van den ongunstigen indruk daardoor op alle verstandige lieden te weeg gebragt, dan wel of het alleen heeft bestaan in den geest en in den wensch van dweepzieke vijanden van Palaska, waaronder Sachtouri een der meest verbitterden is. Bij alle weldenkenden staan Palaska, de officieren en zelfs de ekwipaadje van de korvet hoog aangeschreven.

De boot der korvet begaf zich naar den Piraeus onder geleide van een luitenant. Ten twee ure verscheen de oorlogs-stoomboot Aphroëssa, met eene menigte volks beladen, de boot der korvet op sleeptouw hebbende, waarin zich de minister van marine, D. Kaliphronas en de nieuwe kommandant Sachtouri bevonden; een aantal bijzondere booten met burgers beladen volgde hen. De Aphroëssa bleef buiten Psytalos om te vermijden dat het volk den Scylla naderende kreten deed hooren tegen den Koning en de voormalige koninklijke boot deed de korvet aan met eenige bijzondere vaartuigen, waarvan de passagiers zich insgelijks aan boord begaven. Na de voorlezing der benoeming van den nieuwen kommandant, klom de ekwipaadje in het want, de standaard met 's Konings wapen werd neêrgelaten en vervangen door eene Grieksche nationale vlag, welke met 21 saluutschoten en de kreten van: Leve de Natie! werd begroet.

Omstreeks drie uren was alles gereed om naar den Piraeus terug te keeren; toen kwam het oorlogstoomschip Paraloss van Acarnanie, zonder iets van de gebeurtenissen te weten en aan boord hebbende den adjudant Baltinos, die op den Scylla werd overgebragt. Daar hij zich met de openbare meening vereenigde, verving de Paraloss, op bevel van den minister van marine, de vlag met het koninklijke wapen door de nationale vlag en voer de haven van den Piraeus binnen, terwijl de ekwipaadje de kreten van: leve de natie! aanhief. Ten 4 ure verliet de korvet de kust van Psytalos, de Grieksche vlag met 21 saluutschoten begroetende. Bij het vertrek van den minister werden de kreten der ekwipaadje herhaald.

De Scylla, welke HH. MM. wegvoerde, vertrok ten 9½ ure des avonds, vergezeld door la Biche, welke ten 3 ure des namiddags bij de kust van Psytalos naast de korvet het anker had laten vallen. De schout-bij-nacht Touchard had aanvankelijk la Zenobie ter beschikking van HH. MM. gesteld, maar zij hadden voor dat aanbod bedankt, daar zij het eskader in den Piraeus in een zoo gewigtig oogenblik niet hadden willen berooven van den vlag-officier, kommandant der vreemde zeemagt.

Den 24sten October had te Athene de wanorde het toppunt bereikt. In den Piraeus was de plaatskommandant op gruwelijke wijze vermoord, toen hij eene afleiding ter gunste des Konings poogde tot stand te brengen. De drukkerij van het gesubsidieerde blad *de Dageraad* werd vernield; van daar begaf de menigte zich naar de woning van den voormaligen minister van financien, Limos, die zeer gehaat was en wien men hetzelfde lot als den plaatskommandant wilde doen ondergaan; hij ontkwam alleen door de krachtige tusschenkomst van Saripolos en N. Maurocordatos; ook werd de woning van den priester der Koningin, den voormaligen predikant Bellys bestormd; dronken soldaten pleegden allerlei baldadigheden. De regeringloosheid was ten top gestegen. De leden der regering benoemden eene commissie, zamengesteld uit de HH. Saripolos, Panos Colocotroni, N. Maurocordatos en S. Koliatsos, die binnen twee dagen eene goede burgerwacht organiseerde, welke dag en nacht patrouilles door de stad deed kruisen, de orde en rust herstelde. Den 27sten waren de winkels weder geopend, de werkzaamheden hervat en het vuren in de stad had opgehouden.

Bij zulk eene regeringloosheid, bij het aantal wapens dat de bevolking in handen had en bij de algemeen heerschende opgewondenheid, is het te verwonderen dat men geen andere ongelukken dan de gemelde heeft te betreuren. Wel is een aanslag gepleegd op het huis van den directeur der belastingen in den Piraeus en wilde men een officier dwingen om amunitie af te geven, maar ten aanzien van den diefstal bij een Britschen horologiemaker te Athene gepleegd, waarvoor hij 8000 drachmen schadeloosstelling ontving, heerscht groote twijfel. De geruchten van plundering van het paleis, vernieling der tuinen, diefstal van paarden, plundering der koninklijke hoeve, zijn ongegrond. De nationale omwenteling is met bliksem-snelheid volbragt; met algemeene eenstemmigheid, zonder wanorde en zonder ernstige ongelukken. Niet onbelangrijk is het te melden dat vele ambtenaren een derde van hunne bezoldiging aan de schatkist wilden afstaan, maar dat voor dit aanbod is bedankt omdat er genoeg fondsen in kas zijn. De schuldeischers van de schatkist, die sedert verscheiden jaren de betaling der belasting trachtten te ontduiken, beijveren zich nu om het achterstallige te voldoen, en de schatkist te Athene heeft op die wijze reeds van Kalamas 150,000 en van Syra 450,000 drachmen ontvangen.

FRANSCHE BRIEVEN.

PARIJS, Vrijdag 21 November.

Waarom ik u den vorigen keer niet geschreven heb? Dat zal ik u zeggen.

Zaturdag, — zoo sprak ik tot mij zelven, Zaturdag 15 November heeft de inwijding van den *Boulevard du Prince Eugène* plaats; ik behoef mij dus om het repertoire der Theaters niet te bekommeren en niet naar cancans en anecdoten te luisteren; ook behoef ik mij niet naar eene mijner vriendinnen te begeven om over modes te keuvelen, — want de stof voor mijn feuilleton „*est tout trouvé*."

Want gij zult toestemmen dat wanneer eene inwijding, eene revue, eene officiele ontvangst voor Zaturdag morgen is aangekondigd, een feuilletonschrijver of correspondent — zelfs wanneer hij niet voor de *Indépendance Belge* schrijft - deze feestelijkheid reeds zeer goed den avond te voren beschrijven kan. Het is toch (onder ons gezegd en gezwegen) in het geheel geen vereischte bij eene dergelijke feestviering tegenwoordig te zijn, om er eene ware photographie van te leveren.

Of meent gij welligt dat men een land moet gezien hebben om eene reisbeschrijving te leveren, of acht gij het noodzakelijk dat de schrijver zelf al datgene ondervonden heeft, wat hij zijnen lezers als zijne levensgeschiedenis opdischt? Hoe dikwijls gebeurt het dat de een of ander zich beroemt als overwinnaar uit een tweegevecht te zijn teruggekeerd, terwijl hij nooit eene pistool afgeschoten of een degen in de hand gehad heeft, en hoe velen pralen met de gunst der schoone vrouw, die hen zelfs met geen blik verwaardigde.

En dan vooral waar het een officieel feest geldt, zoo als b. v. de inwijding eens Boulevards, wordt de taak gemakkelijk. Daarvoor vindt men toch in elk dagblad-bureau het volgende recept, onfeilbaarder dan het *Eau de Lob* of de *Vitaline Stek*.

„*R.* Verscheidene honderd driekleurige vlaggen en oriflammen, half met N, half met E, verspreid onder 50,000 nieuwsgierigen, grootendeels uit de provincien; dan eene kleine hoeveelheid uitverkorene nationale garde, eene groote hoeveelheid linie- en andere troepen. Meng deze massa goed door elkander, doe er eene behoorlijke hoeveelheid policie-agenten, spionnen, eenige opgewarmde geestdrift, eenige schorre keelen, die: *Vive l'Empereur, vive l'Impératrice, vive le Prince Impérial* roepen, bij, schud het geheel goed door elkander en slik het mengsel in eens door op het oogenblik dat de keizerlijke stoet....."

..... Zoo was mijne berekening, maar ik had die buiten den waard gemaakt, want? ....

De mensch wikt en.....

Ja nu weet ik eigenlijk niet eens *wie* ditmaal „beschikte" en wie mij en mijn feuilleton de streek gespeeld heeft van de inwijding, waarop ik zoo zeker rekende als de aandeelhouders van het *Crédit-Mobilier* op een dividend, uit te stellen.

De officieuse bladen zeggen, dat de oorzaak bij den prefect der Seine ligt, omdat men met de decoratie van het terrein nog niet gereed is. De officiele *Moniteur* echter (die het toch beter weten moet) verzekert, dat de Keizer verlangd heeft dat de inwijding op 7 Dec. zal plaats hebben en de „publieke meening" (die het misschien *nog* beter weet) zegt....

Wat nu de openbare meening zegt, herhaal *ik* niet; want ik leef in de vreeze des Heeren en van § 15 der wet van Febr. 1852, betreffende de verspreiding van valsche berigten.

Enfin! het is u bekend, dat de inwijding van den Boulevard werd uitgesteld bijna op het oogenblik, dat het feest zou plaats hebben; ziedaar de reden, waarom ik den laatsten keer in gebreke ben gebleven.

Werd de 15de November al niet op den nieuwen Boulevard gevierd, die dag was toch een feestdag op het kasteel van Compiègne, waar staatslieden, schrijvers, financiers, kunstenaars, voorname heeren te gast zijn. Félicien David, de componist van „*Lalla-Rookh*" spreekt daar met Prins Poniatowski over de grondslagen eener goede muziek, en de Heer von Rothschild beraadslaagt met den Heer Fould over de middelen om eene verbetering in den stand der koersen te bewerken. Jules Sandeau ontmoet hier Sainte-Beuve en Victorien Sardou, de schrijver der „Ganaches", den hertog de Morny, wiens laatste voortbrengsel in een bedrijf: „*La Succession Bonnet*" ter eere van het naamfeest der Keizerin op het tooneel van Compiègne is opgevoerd.

De schouwburgzaal van het keizerlijk kasteel te Compiègne is een waar juweeltje, en het auditorium herinnert *à peu près* aan de tooneelvoorstellingen tijdens den „Oom," toen het parterre door Koningen gevuld was. De Keizer, de Keizerin en de voornaamste gasten nemen in het balcon plaats; in de *fauteuils d'orchestre* zitten de ambtenaren bij de ministerien en de officieren van het garnizoen; aan de echtgenooten en dochters der laatsten is op de tweede gaanderij eene plaats aangewezen, terwijl in het parterre een aantal onderofficieren wordt toegelaten.

Heeft er geene tooneelvoorstelling of concert plaats dan is er receptie bij den Keizer en de Keizerin.

Dat de toiletten bij deze soirées geene geringe rol spelen, kunt gij u wel voorstellen. Vraag het maar eens aan de ambtenaren van den Noorderspoorweg. Van af den dag waarop H. H. M. M. naar Compiègne vertrokken, tot aan het oogenblik dat de laatste vrouwelijke gast het keizerlijke kasteel verlaat, zijn langs de geheele linie alle zalen, alle wagens gevuld met reusachtige koffers, waarin de nieuwste hoeden en allerlaatste kapsels met toevoegsels voor de crinolines en supplement-japonnen benevens honderd andere plaatsroovende toilet-artikelen, welke de „sneltrein" veel te langzaam overvoert voor het ongeduld der wachtenden.

A propos van modes. Ik heb de geëerde lezeressen van het Handelsblad reeds voor eenigen tijd medegedeeld, hoe zeer de japonnen van Schotsche kleuren dit jaar in de mode zijn.

Maar men zou zich zeer vergissen, wanneer men geloofde dat de bijeenvoeging van twee, drie of vier geliefde nuances, zoo als men dat hier en daar ziet, Schotsch is. Dat is bont, opzigtig en meer of minder smakeloos, maar niet Schotsch.

Ik geloof daarom, dat het uwe belangstelling zal wekken, wanneer ik u de hoofd-nuances mededeel, zoo als die in de verschillende plaids der Schotsche clans en der Schotsche garde-regementen worden aangetroffen.

Het 42ste regement (eene der geliefdste nuances) draagt blaauw en groen.
Stuart-plaid is rood, groen, wit en geel.
Rob-Roy: zwart en rood.
Campbell: blaauw en groen.
Gordon: blaauw, groen en geel.
Meg-Merrilies: rood, zwart, wit en grijs.
Prins-Albert: blaauw, groen, wit en geel.
Victoria: wit, groen en geel.
Macduff: rood en groen.
Mac-Donald: rood, groen, zwart en wit.
Mac-Leod: wit, geel en zwart.
Mac-Lane: wit, rood en groen.

Van het kasteel te Compiègne en de gasten des Keizers naar den dierentuin en de aldaar nieuw aangekomen gasten — geschenken der Koningen van Siam — zou de overgang misschien wat vreemd schijnen, indien de lezer de gewoonten van zijnen feuilletonschrijver niet ten naastenbij kende. Overigens zijn dergelijke overgangen in de werkelijkheid niet zoo zeldzaam als dit bij den eersten oogopslag schijnt; zoo hoorde ik b. v. in de laatste dagen in éénen adem de vrees uitdrukken dat de Siamesche oliphant en Mlle. Emma Livry het beide niet lang meer zouden maken.

Gij kent het ongeluk dat deze schoone danseres bij eene repetitie als Fenella getroffen heeft; gelukkig is de bezorgdheid, dit kan ik u bepaaldelijk melden, ongegrond; de belangwekkende zieke is aan de betere hand, en wanneer „Mario" niet het overige zijner stem verliest en er geene andere verhindering komt, dan kunnen wij er bepaaldelijk op rekenen tegen het einde van dit jaar Auber's „Sprakelooze Meisje van Portici," te zien en te hooren.

Dezer dagen geleidde het toeval (indien er ten minste een toeval bestaat) mijne schreden langs den Boulevard tot aan de *Opéra Comique*; de groote letters van het aanplakbiljet trokken mijne aandacht en ik las: *le Maçon* (metselaar en slotenmaker) van Auber en *le Postillon de Lonjumeau*, van Adam.

Ik durf onderstellen, dat gij beide opera's, zoowel van den grijzen, maar nog krachtigen Auber, als die van den te vroeg ontslapen componist Adam kent. Ik houd mij overtuigd, dat gij, even als ik, vooral na eene tijdruimte van verscheidene jaren, met genoegen de vrolijke toonen van Chapelou, vergezeld van het klappen der zweep en het klinken der bellen hoort, niet minder gaarne dan het schoone lied van den metselaar: „*Du courage, du courage, les amis sont toujours là.*"

Welk eene levendige en bezielde harmonie stroomt u in de muziek van den „Maçon" tegen; hoe lief gevonden is die kleine intrigue; hoe zeer wordt de belangstelling opgewekt voor de schoone Griekin Irma en den Franschen officier, die op last van den Turkschen gezant tusschen vier muren wordt ingemetseld; voor den braven metselaar uit de voorstad St. Antoine, die hem redt, voor den armen duivel van een slotenmaker....

Nu weet ik wel is waar niet (en ik twijfel er bijna aan) of de Muzelman zich werkelijk zulk eene daad veroorloofde, maar het is in elk geval eene geschiedkundige daadzaak, die wel opmerking verdient, dat ten jare 1742 onder de regering van Lodewijk XV (in welken tijd het stuk speelt), de Turksche gezant Mehemed Effendi, die naar Parijs was gekomen om den grooten Koning te begroeten, inderdaad in den Faubourg St. Antoine, de tegenwoordige wijk der handwerkslieden, afsteeg, en daar in het huis van den Heer Titon met een gevolg van 180 personen verblijf hield.

„In zijne hoedanigheid van Pacha van drie paardenstaarten (zegt een kronijkschrijver dier dagen) had hij het regt een driemaal grooter gevolg met zich te voeren; daar hij echter op kosten des Konings gehuisvest en verpleegd werd, zoo zou die groote uitgaven moeijelijkheden na zich gesleept hebben.

Intusschen is het niet waarschijnlijk, dat een Pacha van drie paardenstaarten, die zulke edelaardige gevoelens koesterde ten opzigte der beurs van Z. M. (de Koning bestreed de kosten van het verblijf van den Turkschen gezant uit eigen fondsen), zoo maar *sans façon* een officier heeft doen inmetselen. Wel is waar, lieve lezeres, wanneer de ijverzucht in het spel is... Enfin! Mehemed Effendi hield zijn verblijf in den Faubourg St. Antoine, waaruit men ziet hoe zeer de tijden en gebeurtenissen veranderen!

Binnen kort zal ik u naar de *Rue des Trouvaires* geleiden, thans een der hatelijkste, naauwste en vuilste straten van Parijs, waar de Koning van Portugal, Alphonsus V, toen hij in het jaar 1476 Parijs bezocht, verblijf hield; de glans en pracht verplaatsten zich van daar naar den Faubourg St. Antoine, naar het Marais en de Place Royale, die thans verlaten en aan menig Parijzenaar minder goed bekend is dan Baden-Baden en de Woestijn van Afrika. Thans zijn de Boulevards des Italiens en van Montmartre in de mode; wie weet voor hoe lang.

Onze muzelman, die dus in het jaar des Heeren 1742 op kosten van den oudsten zoon der kerk in den *Faubourg St. Antoine* (waar wij dezer dagen eens rond zullen schouwen) werd gehuisvest, was, volgens bovengenoemden kronijkschrijver, de held van den dag; hij verduisterde alles wat op dien tijd in Parijs schitterde en aanspraak op bewondering maakte; zelfs de leeuwen in de menagerie van Z. M. ondervonden de terugwerking zijner komst, daar zij minder bezocht en vereerd werden dan vroeger. Maandag 7 Dec. van genoemd jaar hield hij zijn plegtigen intogt te Parijs; hij zat fier te paard en was met edelgesteenten als bedekt; hij reed tusschen den hofmaarschalk en een hoofdofficier, en werd geëscorteerd door den *guet* (een ambtenaar van policie dier dagen) en door twee regementen cavalerie. Slaven te voet met naakte zwarte beenen en roode pantoffels aan, geleidden de paarden der Turksche officieren en de zes prachtige voor den Koning bestemde Arabieren bij den teugel, en op een wagen onder een prachtigen hemel bevonden zich de overige geschenken des Sultans aan Lodewijk XV.

Daar het zeer sterk gejjzeld had en de straten zeer glad waren, had men den Faubourg St. Antoine met gehakt stroo en de overige straten, door welke de optogt (die drie uren duurde) heen trok, met zand bestrooid, „hetgeen, voegt de kronijkschrijver er met leedwezen bij, den Koning op niet minder dan 12,000 livres te staan kwam."

Had de goede kronijkschrijver geleefd ten tijde van den baron v. Hausmann, hij zou het eerwaardige hoofd over zulk eene kleinigheid niet geschud hebben en wegens eene onbeduidende som van 12,000 livres niet zoo ontstemd zijn geweest.

Intusschen bevindt onze Turksche gezant zich nog altijd op weg naar Lodewijk XV, te midden eener menigte die niet minder nieuwsgierig is om te zien en aan te gapen, dan het straatpubliek van den tegenwoordigen tijd.

De toespraak, welke de Muzelman tot den Koning rigtte, zal ik u niet mededeelen, overtuigd als ik ben, dat gij mij voor mijne bescheidenheid dank zult weten. Des avonds woonde Mehemed Effendi de opvoering van „Bajazet" in het *Théâtre Français* bij (men had zorg gedragen dit bezoek door aanplakbilletten te verkondigen). Z. E. zat in de koninklijke loge; eenige dagen later — *pour comble d'honneur*, werden al de diamanten van den gezant door eene danseres der groote opera gestolen, een bewijs, dat reeds destijds de beschaving van het Westen bereid was zich met het Oosten....

Maar ik keer tot de geschenken der koningen van Siam terug, die men zoo even in hunne nieuwe, zeer middelmatig fraaije verblijfplaatsen geïnstalleerd heeft. De „Plantentuin" van Parijs, en de daarmede verbonden „dierentuin" zijn inderdaad niet meer op de hoogte van hunnen tijd. De plantentuin verheugt zich nog alleen in de bewondering der bewoners van de provincie die Parijs bezoeken, van de recruten en de kindermeisjes, maar is overigens even weinig in staat de geleerden en de dieren die er gedwongen verblijf houden te bevredigen, als om aan de verwachting te voldoen van diegenen, die de dierentuinen van Londen, Brussel, Amsterdam, Dresden en andere plaatsen bezocht hebben. Ik vermoed derhalve dat de twee nieuwe olifanten, die misschien de paleizen van hunne witte kameraden in Siam kennen, de twee krokodillen, afstammelingen der tijdgenooten van den bouw der pyramiden, de Siamesche paarden, de tijger, de herten, pelikanen, stekelvarkens, ratten, fazanten, apen (waaronder een ourang-outang van buitengewone grootte), over de „wonderen van de hoofdstad der beschaving" niet bijzonder tevreden zullen zijn.

De zoölogische geschenken herinneren mij aan het voorgevallene met een Fransch tooneelgezelschap, welk voorval laatst aan de „*Table d'Hôte*" van zeker logement verhaald werd. Ik noem u het logement niet, omdat ik niet den schijn op mij wil laden eene heimelijke reclame te stellen, welke men tegenwoordig in allerlei vormen, op elke plaats ontmoet. Deze tooneelspelers trokken niet van den eenen schouwburg naar den anderen, zooals die van Parijs; zij reisden ook niet van stad tot stad, zooals dat nog hier en daar het geval is, maar van kolonie tot kolonie, van eiland tot eiland. Sinds twee jaren dreef dit gezelschap zijn vermoeijend en vaak gevaarlijk handwerk en eindelijk met goed gevolg, dank zij de schranderheid des directeurs, die niet alleen de kunst verstond goede stukken te kiezen en de „prima-donna" in een goeden luim te houden, maar die de ontvangsten, welke meest in kokosnooten, varkens, schildpadden en viervoetige dieren bestond, voortreffelijk wist te realiseren.

Gedurende eenigen tijd gaf dit gezelschap eene reeks voorstellingen te Gorea; de inboorlingen verdrongen elkander aan het bureau, zoo als de Parijzenaars bij eene opvoering van „*Rothomago*", en de ontvangsten waren zeer ruim; zij bestonden uit peper en kaneel, zwijnen en buffels in menigte en zelfs in tijgers, jaguars en leeuwen. Maar de arme directeur zou zich niet lang in zijn rijken buit verheugen. Op een avond was de kooi, waarin de wilde dieren waren opgesloten, niet goed gegrendeld, en toen de directeur over de planken van het theater ging, werd hij overvallen en verscheurd.

„Zoodat — voegde de verhaler er bij, zoodat, in tegenstelling van hetgeen zoo dikwijls gebeurt, namelijk dat de directeuren de ontvangsten van hun gezelschap verslinden, ditmaal de ontvangsten den directeur verslonden.

. . . .

En thans, geëerde lezer, wanneer gij noch een Romeinschen, noch een Venetiaanschen neus hebt, en ook geen fraaijen langen baard of zwart haar — want dergelijke onderscheidingsteekenen die aan de landgenooten van Michel Angelo en Garibaldi, Titiaan en Mazzini herinneren, zijn der keizerlijke policie een doorn in het oog, en het is genoegzaam om op een onderdaan van den *re galantuomo* te gelijken om verdacht te zijn — dan noodig ik u uit om ter bijwoning der inwijding van den *Boulevard du Prince Eugène* naar Parijs te komen.

Dus — tot wederziens!

CONCERT EN TOONEELNIEUWS.

AMSTERDAM, Zondag 23 November.

STADS-SCHOUWBURG. Een misbruik dat geheel tot onzen tijd behoort en dit dagelijks meer veld wint, is het misbruik der titels, niet van adellijke, maar van die van voortbrengselen van den geest, in het bijzonder tooneelstukken. De titel is voor het stuk wat het uithangbord is voor den winkel; kan men uit het laatste te weten komen, wat hoofdzakelijk althans in den winkel voorhanden is, uit den titel moet men kunnen opmaken waarover het stuk handelt; wil men dat niet uit vrees den toeschouwer de verrassing te benemen of wel het effect te benadeelen, welnu! men geve de stukken (en dat zou weder volmaakt met den geest des tijds in overeenstemming zijn) een volgnummer; b. v. het drama kadaster sectie ..., nommer ... Dan is het voordeel zoowel aan den kant van den schrijver als aan dien van den toeschouwer; de eerste heeft niets beloofd en heeft dus niemand teleurgesteld; de laatste heeft geene verwachtingen gekoesterd, die toch in den regel niet verwezenlijkt worden; blijkt het stuk beter te zijn dan hij zich voorstelde, welnu dat is winst en eene zeldzame verrassing bovendien.

Waarom de Heeren Desnoyers, Boulé en Chabat de Bouin aan hun stuk den titel van: *Rita, de Spaansche Vrouw* gegeven hebben, verklaren wij niet te weten. Misschien zouden de schrijvers ons een kenmerkend verschil tusschen Spaansche en andere vrouwen kunnen opgeven; dit zou hun echter moeijelijk vallen ten opzigte van Rita; wat Rita doet, kan elke andere vrouw, uit welk land ter wereld ook, doen.

Met een enkel woord zullen wij onzen lezers bekend maken met hetgeen Rita doet. In het eerste bedrijf doet Rita niets, tot groote teleurstelling van een twaalftal aanbidders, die zoowel op de schoone hertogin de San Felice (dit is haar titel) als haar aanzienlijk vermogen verliefd zijn. Onder deze aanbidders is er een, Jules de Vaudray, van een hartstogtelijk en onstuimig karakter; hij verklaart Rita zijne liefde; deze wijst hem beleefdelijk af; hij stelt een ultimatum: „Wanneer gij mij voor middernacht niet bemint, schiet ik mij dood." Na het vertrek van den zoon komt de moeder, deze kent het geheim van haar kind; zij werpt zich voor Rita op de knieën; deze wordt aangedaan en belooft Jules te huwen; men zoekt den jongen graaf; middernacht slaat; een schot valt; hij is dood; tableau. De overige aanbidders van Rita zweren den dood van Jules, welken zij aan Rita wijten, te wreken.

Jules heeft een broeder, deze dringt zich, als pelgrim verkleed (het stuk speelt tijdens Richelieu) bij Rita in; zij bemint den jongeling en wil hem huwen; hij weigert op ruwe wijze, opent eene gordijn, en al hare aanbidders zijn getuigen geweest van hare vernedering. De onbekende maakt zich bekend als broeder van Jules; Rita bewijst uit een brief van de gravin de Vaudray dat zij onschuldig aan zijn dood is; zij zweert zich te wreken; de ex-pelgrim is wanhopend; men heeft hem misleid, en om de zaak goed te maken steekt hij een van Rita's aanbidders overhoop. Thans bemint hij Rita vurig; zij haat hem; gelukkig bezit zij het bewijs dat hij niet de zoon van zijn vader en moeder.... neen! dat hij niet de zoon van den graaf en de gravin de Vaudray is, maar een ondergeschoven kind; zij wendt zich tot Richelieu, met verzoek den jongeling, die luitenant ter zee is, tot kapitein te benoemen en hem een ridderkruis te zenden; Richelieu heeft niets beters te doen haar verlangen te bevredigen; de zee-officier vervolgt Rita met zijne liefde; Rita heeft een intendant, die zich met chemie bezig houdt; hij bezit een masker dat de eigenschap bezit, het gelaat te misvormen; Rita wil den zee-officier straffen door hem zijn naam, zijn rang, zijn ridderkruis, enz. te ontnemen, en is voornemens zich zelve te misvormen (waarom weten wij niet.) De intendant geeft haar een onschadelijk masker; zij wordt door het berouw van den zee-officier verteederd, verbrandt de bewijzen, die zij tegen hem heeft, rukt zich het masker af, in den waan van misvormd te zijn, is gelukkig niet te zijn geschonden en huwt haar beleediger. *Parturiunt montes*, enz.

Na deze mededeeling van den inhoud kunnen wij het oordeel over het stuk aan het individueel gevoelen onzer lezers overlaten; wij voor ons betreuren dat het eerste tooneel van ons land niet in staat is degelijker en beter stukken op te voeren en nog steeds moet azen op de wanstaltige producten van de uitgeputte verbeeldingskracht der Fransche dramatische schrijvers.

De opvoering was in alle opzigten verdienstelijk. De titelrol werd met talent vervuld door Mw. Coenen—van Ollefen, die inzonderheid schitterde in het tooneel, waar zij, beleedigd in haar vrouwelijk gevoel, hare verachting aan hare talrijke vijanden het hoofd biedt, en hen met woord en blik verplet; de rol van den zee-officier werd met gevoel en inzigt gespeeld door den Heer Wijnstok; zijn verhaal in het tweede bedrijf was vol uitdrukking. Geheel in den geest der rol stelde de Heer Kistemaker Jules de Vaudray voor; de Heer Hermans stelde den intendant karakteristiek voor en de Heer Vroombrouck trok van de rol van den markies de Sannois goed partij. De rol van de gravin de Vaudray werd met gevoel vervuld door Mw. Thiensma-Rinkes; Mw. Hermans-Cruys voldeed wel in het karakter van Françoise.

Gisteren avond had eene wederopvoering plaats van het bekende tooneelspel: *Nacht en Morgen*. In de rolverdeeling had geene belangrijbe wijziging plaats gehad, zoodat wij ons refereren aan hetgeen wij in een vorig saizoen daaromtrent hebben medegedeeld.

Donderdag ll. werd in dit locaal door het Hoogduitsche opera-personeel, onder directie van den Heer Michaëli, eene eerste voorstelling van *Norma* gegeven. De keus dezer opera verwonderde ons. Zonder eenigzins de waarde van Bellini's meesterwerk te willen miskennen, moeten wij echter opmerken, dat wij door een gezelschap, geheel uit Duitsche artisten bestaande, liever een Duitsch werk zien opvoeren. Daarbij komt nog, dat tot eene goede uitvoering van *Norma*, twee chanteuses van bijna gelijke krachten worden vereischt. De partij van Adalgise is in zoovele opzigten belangrijk en komt zoo zeer uit, dat niet iedere zangeres daarin kan voldoen. Zonder nu aan de verdiensten van Mej. Berendorf te willen te kort doen, vinden wij haar geluid niet krachtig, of vol genoeg, om met vrucht in het karakter van Adalgise werkzaam te zijn. Hare opvatting was anders lofwaardig. Als Norma spreidde Mej. Bijwater haar talent als zangeres en als tooneelspeelster ten toon. In het „Casta Diva" (Keusche Göttin) droeg zij het adagio regt goed „Mezza Voce" voor, en in het allegro lieten de moeijelijke passages aan klaarheid en afgerondheid niets te wenschen over. In het duet met Adalgise, zoowel als in het trio met deze en Severus voldeed zij uitmuntend; haar zuiver en vol geluid kwam voortreffelijk uit. Zij werd menigwerf gedurende de voorstelling met bijvalsbetuigingen overladen, verscheiden malen teruggeroepen en zij moest het allegro finale, met Adalgise, in het derde bedrijf op algemeen verzoek herhalen. De Heer Chrudimsky bezit een wel krachtig en doordringend maar toch geen aangenaam geluid, wij schijnen met de tenoren nog niet goed op streek te kunnen komen. De Heer Karl Formes schijnt aan zijn geluid nog niet de gewenschte zuiverheid te kunnen geven, in het eerste bedrijf ten minste viel daarop veel aan te merken. Zoodanig detoneren is waarlijk hinderlijk. Overigens is de partij van Orovist eveneens als die van Severus niet belangrijk genoeg om in vele détails te treden. De koren en het orchest waren niet altijd zeker van hunne zaak. De slechte stemming van het laatste schijnt maar niet te kunnen verbeteren. Voor aanstaanden Dingsdag is eene tweede voorstelling van Weber's *Freyschütz* aangekondigd en met gewijzigde rolverdeeling. De Heer Böhlken zal de partij van Max en de Heer Chrudimsky die van Ottokar vervullen. Wij gelooven, dat de opvoering door deze verandering veel winnen zal.

GRAND THEATER. De voorstellingen, gegeven door het Fransche operagezelschap en de Schotsche klokkenspelers, waarover wij reeds in den loop der week gesproken hebben, zijn oorzaak, dat die van het Duitsche gezelschap voor een oogenblik meer op den achtergrond geraakt zijn; ten minste een nieuw stuk van eenigen omvang is door genoemd gezelschap in de afgeloopene week niet opgevoerd. De Schotsche klokkenspelers verwierven een meer dan gewonen toeloop; voor eene stampvolle zaal bragten zij gisteren avond ten gehoore: *a*. Glockenspieler-Polka van Julien; *b*. Il Bacio, Walzer Arie van Arditi en als tweede deel: *a*. Chor aus dem Freischütz; *b*. Künstler-Quadrille van Strauss. Hunne onbegrijpelijke vaardigheid, hun muziekaal gevoel, hunne maatvastheid, de nuancering hunner voordragt, de gemakkelijkheid en stoutheid, waarmede zij de moeijelijkste passages te boven komen, verwierven hun de luidste bewijzen van bijval van het aanzienlijke publiek, dat hen na elk nommer terugriep. Met genoegen vernemen wij, dat dit gezelschap in de volgende week nog twee voorstellingen zal geven.

Door het Hoogduitsche gezelschap werd opgevoerd: *Die Verlobung bei der Laterne*, operette van Offenbach; *English*, blijspel van Görner en *Ein Gebildeter Hausknecht*, kluchtspel van D. Kalisch. Al die stukjes, reeds vroeger bij herhaling opgevoerd, werden luid toegejuicht. In het eerste verwierven zich inzonderheid bijval de Heer Wüst, Frl. Martinelli en Frl. Monhaupt; in het tweede stelde Frl. van Balitzka Adèle met veel bevalligheid voor, en werd de rol van Gibson door den Heer Berent op geestige en beschaafde wijs vervuld; in het laatste was het weder de Heer Wüst, die zoowel door zijn spel als door de voordragt van eenige geestige coupletten den algemeenen bijval verwierf.

SALON in de Nes. Behalve de herhaling van eenige gunstig bekende stukken (waaronder inzonderheid voldeed: *Das Glas Wasser*, had hier in den loop dezer week de opvoering plaats van eenige kleine, vrolijke stukken. Dingsdag jl. werd hier voor het eerst opgevoerd een klein blijspel van Görner: *En passant*, bearbeid naar eene schilderij van Reimer, van denzelfden naam, waarop men een huisknecht en een kamenier ziet afgebeeld, beide iets dragende, die elkander op den trap ontmoeten en elkander „in het voorbijgaan een kus geven. Dit is ook het begin van het stukje; hier echter heeft de portier het voorval gezien; de jonge lieden dienen in een huis, waar de bedienden niet met elkander in eenige betrekking mogen staan en waar nooit gekust mag worden; de portier verhaalt het voorval aan den intendant; deze roept den bediende Johan; Johan verklaart dat Katharina zijne zuster is en verwijdert zich; de intendant neemt daarna Katharina in het verhoor; het voorval is hem niet duidelijk en hij wil dat Katharina het hem uitlegge. Hij vervult de rol van Johan en geeft Katharina „en passant" een kus; de portier, die op wacht stond, heeft alles gezien. Hij wendt zich thans tot den graaf; deze onderzoekt de zaak maar geeft Katharina ook een kus; ditmaal wordt dit gezien door Johan, den intendant en den portier. Alles eindigt daarmede dat de nijdige portier weggezonden wordt en de jonge lieden in hunne dienst blijven. De opvoering was hoogst verdienstelijk te noemen; het geheel sloot uitmuntend in elkander en elkeen had van zijne rol eene echte type weten te maken; zoowel de Heeren Homan, Dederich en Christl, als Frl. Koppe werden levendig toegejuicht. De Heer Meissinger vervulde de rol van Johan met veel tact. Vrijdag j. l. werd deze vaudeville herhaald, en gevolgd door eene eerste opvoering van het kluchtspel *Neapel Sehen und Sterben* waarin de Heer Homann en Frl. Koppe door hun los en levendig spel het publiek boeiden. Tot slot werd voor de eerste maal opgevoerd: *Der Gold-Onkel oder einer aus Californien*. In de inhoud van dit stukje komt op het volgende neder: De jonge vaandrig Richard verneemt dat zijn rijken oom uit Californie terugkeert; uit den brief dien hij ontvangt, maakt hij op dat zijn oom tot de secte der kwakers behoort; hij is een vrolijk, levenslustig jongeling en heeft schulden; hij vreest den rijken oom te mishagen, en kleedt zich insgelijks als een kwaker, de oom komt, maar is zelf een vrolijk opgeruimd man, en niet weinig vertoornd op zijn neef, daar hij de kwakers haat, Eindelijk heldert zich alles op en de oom schenkt vergiffenis. In dit stukje werden de Heeren Homan, Christl, Dederich en Firmans, en de dames Firmans en Koppe zeer toegejuicht.

SALON in de Amstelstraat. In den loop der week werd het bekende tooneelspel van Scribe: *Een eenige misstap* (*Une faute*) eenige malen opgevoerd. De hoofdrollen werden vervuld door Mw. Sablairolles, die Leonie en den Heer Morin, die graaf Ernest van Villevallier voorstelde. Beide wedijverden met elkander in goed begrepen spel; Mw. Sablairolles was geheel natuur; zoowel in het eerste bedrijf in het tooneel met Balthazar en hare tante als later met Josephine, muntte zij uit door den eenvoud en de waarheid van haar spel; in het tweede bedrijf speelde zij de moeijelijke scène der verstandsverbijstering met uitmuntend gevolg. De delicate rol van den graaf werd door den Heer Morin voortreffelijk vervuld; de strijd tusschen zijn gevoel als beleedigd echtgenoot en de herinnering aan hetgeen hij aan zijn schoonvader verschuldigd was, gevoegd bij de nog bij hem levendige liefde voor Leonie, deed hij uitmuntend uitkomen; het edelaardige, fijn gevoelige karakter van den graaf, gaf hij met waardigheid terug. De Heer Bruyn vervulde met veel gevoel de rol van Balthazar; hij had daarvan eene goede type gemaakt en hield die tot in het laatste oogenblik vol; zijn warm, natuurlijk spel verwierven hem welverdienden bijval. De Heer Heesbeen was als Grincheur goed op zijne plaats, en Mw. Roos stelde met veel waarheid Josephine voor, Mw. Kamphuijzen verdient vermelding als Mw. Darmentières.

Vrijdag j. l. werd hier opgevoerd eene vaudeville van den Heer van Peene: *Brigitte en Joris*, een tamelijk onbeduidend en hoogst onwaarschijnlijk stuk in 3 afdeelingen, waarmede wij alleen vrede hebben, omdat er eene rol in komt die als het ware voor Mw. Coryn geknipt is. In de op het oog eenvoudige, maar inderdaad moeijelijke rol van Brigitte (vooral in het tweede bedrijf, waar Brigitte, niettegenstaande hare fraaije kleederen, de onbeschaafde koehoedster moet voorstellen, vond zij weder gelegenheid haar buigzaam en rijk talent aan den dag te leggen. Tegen haar over stond de Heer Judels, die meesterlijk van de rol van Joris partij trok; zijne trotschheid in het tweede bedrijf, op het oogenblik dat hij zich een baron waande, was goed begrepen; hij deed het publiek van den eenen lach tot den anderen vervallen. De overige vertooners de Heeren Rozelaar, Strelitski, Mw. Stol en Strelitski kweten zich allen regt goed van hunne taak. Herhaalde malen werd Mw. Corijn en de Heer Judels teruggeroepen. Ten slotte werd een fraai bouquet ten tooneele geworpen, waaraan eenige dichtregelen waren vastgehecht, die de hoop uitdrukten, dat Mw. Corijn nog lang een sieraad van dit tooneel mogt zijn Door luid gejuich en handgeklap gaf het publiek te kennen, dat het zich met dezen wensch vereenigde.

De voorstelling werd besloten met de vaudeville: *De Herberg van Lustucru*, welke vlug en levendig werd afgespeeld door de Heeren Judels, Bouwmeester, Corijn en de Dames Corijn en Bouwmeester.

Binnen kort zal de beroemde zangeres Zelia Trebelli zich weder hier ter stede doen hooren; de herinnering aan de oogenblikken van muzikaal genot, welke zij voor omstreeks twee jaren aan de kunstminnaars verschaft heeft, is nog te levendig in het geheugen van elk, die haar al ware het ook maar eenmaal, gehoord heeft, dan dat wij het noodig zouden achten over de zeldzame gaven van Mlle. Trebelli uit te weiden.

Wij vermelden alleen dat wij eene menigte Engelsche, Duische en andere couranten voor ons hebben liggen, waaruit blijkt, dat Mlle. Trebelli, overal waar zij zich heeft doen hooren, die ontvangst genoten heeft, waarop door haar zeldzaam talent aanspraak heeft; elke optreding was voor haar eene nieuwe zegepraal. Dat men een dergelijk talent ook hier weet te huldigen, heeft Mlle. Trebelli reeds vroeger ondervonden.

Eene andere cantatrice, Mlle. Charlotte v. Tiefensee, die zich hoogst waarschijnlijk hier in vereeniging met Mlle Trebelli zal doen hooren, verlangt dat wij haar bij het publiek introduceren. De buitenl. bladen vloeijen over van den lof dezer zangeres, die in Josephstadt (Bohemen) geboren en de dochter van een Oostenrijksch generaal is. Onder de leiding van den muziekmeester Proksch legde zij zich, na den dood haars vaders op de muziek (piano) toe; toen echter Prof. Godigiani, de ongewoon schoone stem hoorende, haar de schitterendste voorspellingen voor de toekomst deed, stemde hare moeder toe dat Charlotte zich geheel aan de kunst wijdde. In 1847 werd zij in het conservatorium te Milaan toegelaten, in 1848 werden moeder en dochter door de tijdsomstandigheden gedwongen naar Triëst te vlugten, waar Charlotte hare studien onder leiding der Gebroeders Ricci uit Napels voltooide. Later legde Henriette Sontag (destijds in Londen) de laatste hand aan hare muziekale opvoeding. Vervolgens trad zij met toenemend succes op in opera en concerten. In 1851 zong zij met Henriette Sontag te Londen en in 1855 maakte zij te Parijs in eigene en groote klassieke concerten *furore*; in 1860 keerde zij naar Londen terug; vervolgens bezocht zij alle hoofdsteden van Duitschland, Rusland, Zwitserland, enz."

SCHAAKSPEL.

OPGAAF N°. 801.

Wit begint en geeft op den 3den zet mat.

ZWART.

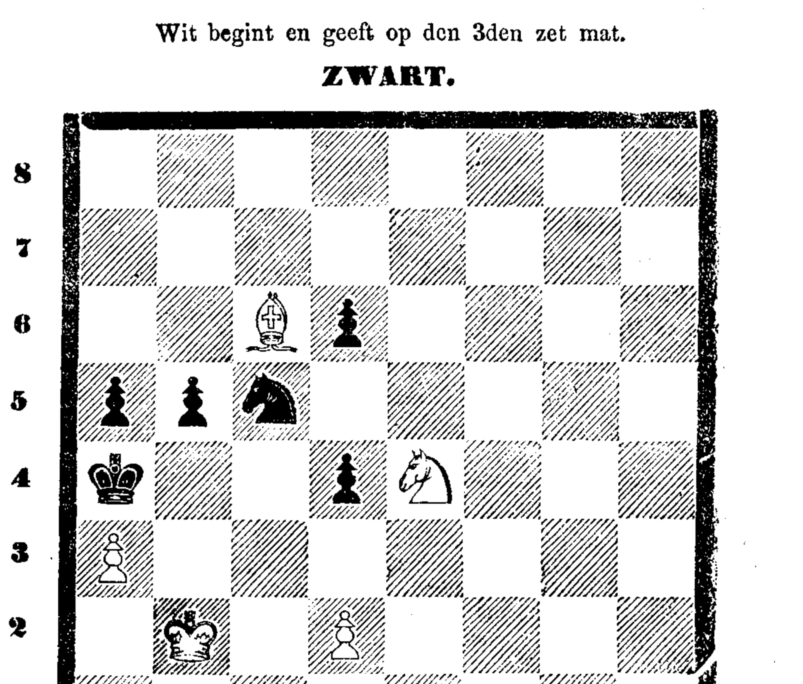

PROBLEMA'S.

1. WIT. Kon. G 7, Kgin E 7, Kast. B 1, G 3.
ZWART. Kon. H 2, Kast A 4, Paard G 6, Pions D 3, E 3, F 5, H 3.
Wit geeft op den 4den zet mat.

2. WIT. Kon. E 1, Kgin B 6, Kast. A 3, Raadsheer E 8, Paard D 5, Pions C 6, E 4.
ZWART. Kon. G 8, Kast. A 8, C 8, Paard A 7, Pions G 7, H 7.
Wit geeft op den 5den zet mat.

OPLOSSING VAN N°. 800.

1.	WIT. B 1 op E 4 †	ZWART. F 5 op E 4
2.	H 3 „ D 7	E 4 „ E 3
3.	F 2 „ G 4	Onverschillig.
4.	G 4 „ F 6 † en mat.	

OPLOSSING DER PROBLEMA'S.

1. WIT. B 8 op D 7, H 2 op E 5, D 4 op E 5, E 4 op G 6.
2. WIT. B 2 op B 4, F 4 op C 4, F 6 op B 6, H 6 op C 6, D 3 op D 4.

Wij hebben goede oplossingen van de Opgaaf ontvangen van het Schaakgezelschap *Schaakliefhebbers* te Monnickendam, het Schaakgenootschap *Overwinning kroont den strijd*, te Wijnaldum; van de HH. G. S. en J. D. B. te Dordrecht en F. G. alhier.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.